

**DOBŘÁ
ADRESA**

Z obsahu

The Beatles!

Rozhovor se sochařem
Štěpánem Málkem

Knihex 2012

Obsah:

John Lennon

Michal Šanda: **A kurva! – rozhovor s básníkem a redaktorem Ondřejem Mrázkem a jeho Posvátná Marapi** (6)

Jakub Šofar: **Přečteno** (10)

Petr Štengl: **Roger McGough a jeho sbírka Někdo přijde a udělá to za mě líp** (14)

Představujeme nakladatelství Barbara (16)

Michal Šanda: **Knihex 2012** (18)

Paul McCartney

Jakub Šofar: **Královiny** (24)

Michal Šanda: **Z antikvariátních banánovek – Vzpomínky na vojnu v Albanii** (28)

Michal Šanda: **Fotoaktualita** (34)

Mácha u maturity (35)

Pavel Herot: **Žadatelem i invalidní důchod** (36)

Alois Jiroutek: **Křtení oslí vodou** (38)

Liszt a Wagner v Piešťanech (40)

George Harrison

Martin Šimák: **Nouze mě nutí, abych začal kopat trochu i sám za sebe – rozhovor se sochařem Štěpánem Málkem** (42)

Michal Šanda: **Klauzury na UMPRUM** (50)

Ringo Starr

Jan Ježek: **Mezi řádky** (56)

Dušan Šutarík: **Básně** (59)

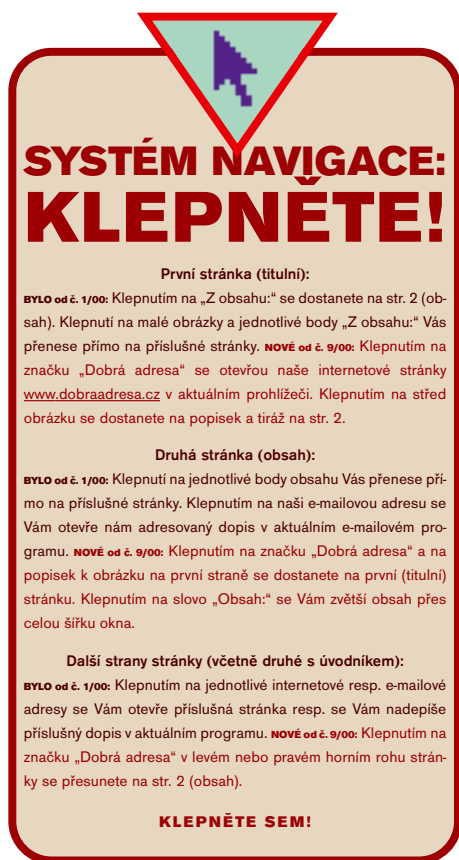
Lenka Juráčková: **Šnečí domky** (64)

Tohle nejsou Beatles!

Michal Šanda na téma **busking** (68)

Na titulní stránce: The Beatles (k celému číslu)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 7, ročník 13. E-mail: dobraadresa@firstnet.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Zástupce šéfredaktora: Jakub Šofar. Redakce: Marie Böhmová, Václav Dvořák, Martin Groman, Štěpán Kučera, Michal Šanda, Petr Štengl, Štefan Švec, Martin Vokurka, Pavel Voňka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky a Nadace Český literární fond. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafín a FirstNet a. s.

**SYSTEM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!**

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevrou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popis a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popis k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zveřejní obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Literární zádrhel

Tereza Riedlbauchová

* * *

Až vstoupíš do mého těla
vyletí z něho chrchel motýlů
i dužnatý lyropteryx apollonia

mušle na pláži zejí jako pěsti obrů
bílí koně nabírají nozdrami růžovou pěnu
a obrácená želva požívá za tichých nocí hvězdy

odcházíme s vlajícími vnitřnostmi
na hladině se strnule pohupují plachetnice
a po písku se kutálí otěhotnělá děloha

Ile de Ré, září 2011

Komentář k básni

Ne – už nikdy nevstoupím do tvého těla
nemám zájem strkat svůj penis do něčích chrchlů
a už vůbec aby mi ho žužlal lyropteryx apollonia

viděl jsem tvou mušli na pláži – byla jako pěst obrů
nutilas mne nozdrami nabírat růžovou pěnu
jsi obrácená želva a požíváš za tichých nocí chlapy

odcházíš s vlajícími vnitřnostmi
ani anální sex se tedy moc nevyvedl
děloha leží na písku a čeká na dalšího nešťastníka

Karl Thurgau von Jabkowicz

V červenci uplyne 15 422 dní od rozpadu Beatles. Nikdy, co svět světem stojí, nehrála na jeho pódiu lepší kapela. Pokud si to myslíte také, potom jste u nás na dobré adrese. Jestli ne, vodpalte, punkeři! Strawberry Fields Forever.

Michal Šanda

Citát měsíce

Otvírala se jí kunda v kapse.

Z paměti Giacomo Casanovy. Vybral

Vratislav Telátko

emeritní profesor filozofie

Kurva fix!

John Lennon
on

Ondřej Mrázek se narodil 2. 11. 1966 v Praze. Vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Pracoval jako redaktor a editor v řadě periodik, naposledy v Literárních novinách. Je hrdým otcem tří dcer.

Loni v červenci jsme spolu měli jet čist na trenčínský festival Pohoda. Mne na- konec postihl hexenšus a nejel jsem ni- kam. Původně jsem si ale plánoval, že to vezmu z Trenčína nazpátek domů přes Luhačovice a navštívím tam J.A. Pitín- ského. Připravovali jsme spolu v té době zrovna Bluesmeny pro Divadlo Petra Bezruče. No a za čtrnáct dní nato si kou- pím Literárky a tam vidím tvůj rozho- vor s Pitínským, který jsi pořídil – na zpáteční cestě z Trenčína! Odkdy se s Pi- tínským znáte?

To je dlouhá historie. Měl jsem to štěstí, že jsem začal hrát autorské amatérské diva- dlo v roce 1983, tedy v době, kdy lidé jako Zdeněk, teda vlastně Jan Antonín Pitínský, Radovan Lipus, Petr Lébl, Ondřej Pavelka nebo třeba zakladatel bratislavské Stoky Bla- ho Uhlár jezdili na nejrůznější divadelní pře- hlídky a festivaly. Dodnes vzpomínám na je- jich mladická představení hraná s ohrom- nou vervou a posedlostí, která byla přijímá- na převážně studentským a divadelnickým publikem s nadšením. Cokoli se podařilo mimořádného, nebo krásného bylo zároveň bráno diváky jako svého druhu vzpoura pro- ti tuposti režimu. Ta představení byla nejen kulturní, ale hlavně společenskou a občan- skou událostí, v potlesku na konci nám zně- lo zvláštní spiklenectví mezi diváky a herci, bylo to takové krásné partyzánské období.

Naše divadlo se jmenovalo Jitro Modré Slonice, což byl odkaz na manifest Jitro Ak- meismu. Taky jsme měli manifest, takový naivně poetický, kde se psalo třeba: Začíná nová doba. Začíná epocha uměleckého sdružení Jitro Modré Slonice. Vyzýváme vás, muži i ženy, vzpamatujte se, vybědne- te z bahna všední každodennosti a maras- mu současného života. Vyhoďte televizory

z oken a pořídte si místo nich saxofony a housle. Zvedněte oči vzhůru k nebo a hleďte: po obloze plují modré slonice a mávají nám choboty...

Jitro modré slonice jsem založil s Ond- řejem Hoppnerem na Akademickém gym- náziu Štěpánská a první vystoupení jsme měli v Rubínu. Šlo v podstatě o text-appeal s našimi vlastními písničkami, takovými šansony, absurdní skeče a recitace vlastních textů. Divadlo trvalo až do roku 1992, vět- šinou s námi hrálo pár muzikantů a jezdili jsme po studentských kolejích, klubech a festivalech po celém Československu. Na- šimi nedostižnými vzory byl Voskovec a Werich, Šlitř a Suchý, Ivánek Vyskočil s je- ho jedinečnými seancemi v rámci Nediva- dla a Vodňanský se Skoumalem. V roce 1989 jsme vyhráli na Wolkerově Prostějově a v září odjeli za odměnu na Hviezdoslavův Kubín. Tam jsem se zamiloval do jedné pů- vabné dívky, což byla vlastně předzvěst konce Jitra modré slonice. Jitro za pár let skončilo a začalo dopoledne života...

Dopadlo to tak, že jsi se s ní oženil a do- konce se i na Slovensko přestěhoval.

K tomu vedla ještě dlouhá, krivolaká a moc příjemná cesta. Nejdříve jsem tam za- čal dohadovat vystoupení, abych mohl být s ní, pak jsem za ní začal jezdit stopem na kolej do Bratislavy. No a vtom přišel onen proslulý listopadový převrat, jak se mu říká revoluce. Ve dne jsme demonstrovali a v no- ci se milovali, od té doby chovám ke stáv- kám a revolucím vřelý vztah. Pak jsem odjel za rodiči do Ameriky a po půl roce jsem se vrátil, abych pozval svou vyvolenou na ces- tu do Francie, Španělska a Portugalska. By- lo nám tam krásně, byla to vlastně taková předčasná svatební cesta, ale to jsme nevě-

děli. Dozvěděli jsme se to až po návratu do Československa. A tak jsem se stěhoval na manželské koleje do Mlynskej Doliny, kde už jsem neměl jednu milovanou bytost, ale dvě. Narodila se nám dcera Terezka.

Čím ses na Slovensku živil?

Psal jsem do českých novin a kromě to- ho jsem učil angličtinu na místních jazy- kovech a ve firmách. Nejlepší vzpomínky mám v tomto smyslu na topiče bratislav- ského Matadora, který byl zdaleka nejlepší student a na rozdíl od ostatních – rychlo- kvašených manažerů – ho to bavilo. Na konci kursu mi dal tři indulony a jedny pra- covní fasované boty z vděčnosti. To byl vr- chol mé pedagogické kariéry.

Učil jsi sice angličtinu, ale překládáš z ruštiny. Už jsi překládal v té době?

Ano, ale výhradně jednoho jediného au- tora – mému srdci nejmilejšího Daniila Charmse. Vydavatel bratislavské kulturní revue Fragment Oleg Pastier mne tenkrát - bylo to v roce 1991 – přemluvil, abych v je- ho časopisu uveřejnil pár Charmsových po- vídek a drobnou studii, která by vycházela z mé diplomové práce o srovnání Charmse s Franzem Kafkou. Nakonec to mělo takový úspěch, že mi zaplatil cestu do Petrohradu, kde jsem v Charmsově archivu v knihovně Saltykova-Ščedrína našel do té doby ani v ruštině nepublikovanou povídku Čtyřno- há vrána. Ta dala název první knize mých překladů Charmse, která vyšla také v brati- slavském Fragmentu.

K Charmsovi jsem se dostal poněkud ku- riózním způsobem. Pro asi tři stovky česko- slovenských studentů, kteří se mnou byli na šestiměsíční rusistické stáži na univerzitě ve Volgogradě, jsem přednášel své texty z naše-

Ondřej Mrázek – Jana Vachtová – Vratislav Brabenec

Posvátná Marapi Ondřej Mrázek

Tropická siesta

Seděli jsme pod palmami:

oni, ony, ona a my.

A na ně padl kokos.

A na nás

ananas.

Triptych z Jávy

Posvátná Marapi

až po krk mračny zahalena

žena je jako sopka,

sopka je jako žena

voňavé Javánky

na terasách polí klečí

v tom čase předvánočním

nám tropy obzvlášť svědčí

ho kabaretu Jitro modré slonice. Náhodou se k tomu nachomýtl naše profesorka fonetiky a pozvala mě domů, kde mě seznámila se svým mužem, undergroundovým muzikantem a topičem v továrně na výrobu traktorů. Řekla mi, že jí moje texty připomínají Charmse a já jsem pak po večerech sedával u nich v kuchyni, kouřil papirosy a přepisoval si Charmsovy texty z jejich do mého tlustého sešitu. Dnes na tento – tehdy jediný možný – způsob rozšiřování literatury vzpomínám s láskou, protože když každé slovo, výraz, větu a verš opíšete vlastní rukou, daleko hlouběji do nich proniknete a zvnitřníte je. Navíc je už tak nějak umíte nazpaměť.

Překládal jsem Charmse proto, že jsem měl pocit, že jeho humor je až zázračně pochopitelný pro české čtenáře, což se o ostatních mých ruských literárních miláčcích jako je třeba Achmatovová nebo Mandelštam říci rozhodně nedá.

Po prvním vydání Charmse a vynuceném přestěhování zpátky do Prahy jsem začal překládat i jiné ruské autory, kteří mi byli blízcí: od Viktora Pelevina nejdříve groteskní román Čapajev a Prázdnota, a nedáv-

no Svatou knihu Vlkodlaka, od Arsena Re-vazova thriller plný krve a černočerného humoru Osamocení 12, od Pavla Pepperštejna Svastiku a Pentagon a v Argu čeká na vydání mne obzvlášť milá knížka Charmsových textů pro děti (včetně fantasmagorické hry pro loutkové divadlo) Cirkus Abrafrk.

Kdy jsi se vrátil ze Slovenska zpátky do Čech?

V Bratislavě jsem kromě učení angličtiny začal pracovat jako zpravodaj pro Lidovou demokracii a Večerní Prahu. V napjaté atmosféře těsně před a po rozdělení Československa rozjely vlády a provládní noviny i televize na obou stranách nenávisnou kampaň, že vlastně rozdělení je jediná správná volba. Já jsem s tím nesouhlasil, psal jsem o tom, jak se Mečiar s Klausem po tiskových konferencích, kde na sebe navzájem dštili síru, poplácávali vesele po zádech, o tom, že většina Slováků rozdělení nechtěla – to nakonec rozlítlo mé pražské zaměstnavatele z Lidové demokracie natolik, že jsem dostal vyhazov a osočili mě z protičeských názorů. No a protože jsme bydleli

v bytě, který byl oficiálně mou kancelář, musel jsem odjet do Prahy, kde jsem nastoupil do ČTK, a kde byl prázdný byt po rodičích, kteří odjeli ještě v 80. letech do USA.

Na Slovensku sis ale ponechal chatu. Drobet z ruky...

No, ona to není chata, ale chalupa. A nepatří ani tak mně jako spíše rodině mé ženy. Nachází se v Tisovci, v Gemeru, v odlehle, nesmírně romantické části Slovenska, kde člověk potká na túře více srnek, jelenů a medvědů než turistů, chodí se tam do krčmy na borovičku a na salaš pro žinčicu. Je to úplně jiná dimenze, jiný časoprostor, jiní lidé, jiná příroda – člověk cítí ohromnou pokoru a zároveň je dobýjen jiskřivou energií. Po upoceném shonu velkého pošmourného maloměsta nad Vltavou, které se zove Prahou, je to pro mne téměř životní nutnost občas tam přijet pookrát. Takže v tomto směru je to vlastně kousek – jen devět hodin autobusem nebo vlakem.

V současnosti pracuješ jako redaktor Literárních novin.

Práce pro Literární noviny pod šéfredaktorem Petrem Bílkem mě hodně baví – vždycky jsem chtěl dělat právě toto: rozhovory se spisovateli, režiséry, výtvarníky, recenze na knihy a divadelní představení nebo výstavy, reportáže o lidech, kteří na svých bedrech drží kulturní kořeny našeho národa, o kultuře na malých městech a v zapadlých oblastech. Je to radost, samozřejmě s tím drobným smutným podotekem, že jako otec tří dětí musím dovydělat další peníze překládáním a učením Rusů česky - aby bylo na nájem, na jídlo i na trochu té zábavy.

Na druhou stranu máš v Literárních novinách víc volnosti, než třeba ve fabrice. V loňském listopadu a prosinci jsi byl na Sumatře. Jak k tomu došlo a máš odtamtud nějaký zajímavý poznatek?

Cesta do Indonésie byla splněním давného, snad ještě dětského snu. Můj táta pra-

coval na Orientálním ústavu, psal knížky a články o jihovýchodní Asii. Vracíval se před nebo po Vánocích a pokaždé přivezl nějaké věci, které voněly orientem a exotikou – jiným, vzdáleným a tajemným světem. Dostal se k tomu přes Konstantina Biebla a jeho sbírku S lodí, jež dováží čaj a kávu. No ale to bylo dávno. Loni přijel do Prahy na návštěvu bratr Jeník, který se potatil a indonéskou kulturu vyučuje jako profesor na univerzitě v Singapuru. Jednoho rozdivočelého večera jsme se cestou domů noční Prahou domluvili na tom, že uděláme takový indonéský literárně-hudební večírek s živým muzicírováním na tradiční orchestramních lidových nástrojů gamelan (bratr hraje hned na několik nástrojů od gongů přes takové jednostrunné housle až po cosi jako xylofony) a tancem (bratrova žena je tanečnice tradičních javánských tanců) a dokonce indonéským pohoštěním. Recitovali jsme Bieblovy verše o jeho cestě na Jávu, jeho prózy a deníky, a všimli jsme si i osudu českého spisovatele a lékaře Pavla Durdíka, který působil na Sumatře. A když jsme zapíjeli úspěch večírku, bratr nadhodil, že kdybych chtěl, tak mi jako dárek k narozeninám zaplatí cestu po Bieblovy stopách. A tak jsme se skutečně vydali lodí – tak jako před 80 lety Konstantin Biebl – ze Singapuru na Sumatru a Jávu. Zážitků byla spousta, všechny zcela unikátní a hluboké. Snad nejsilnější bylo poznání, že Bieblovy verše a prózy z Indonésie nejsou žádný stylizovaný poetismus jak se to tu vždycky psalo, ale čirý realismus. Ten svět je prostě sám o sobě tak neuvěřitelně pestrý, vonavý, rozezpíváný a nádherný, a že má našinec pocit, že se ocitl ve snu. Hlavní poznatek je mimořádná chuť do života, pokora, entuziasmus a otevřenost místních lidí – znovu jsem si potvrdil, že naše euro-americká civilizace ve slepé honbě za vlastním ocasem technického pokroku zapomněla a zaslápala do země mnohé zásadní hodnoty a zkušenosti, k nimž lidstvo dospělo za ty desetitisíce let, co se vyklubalo z opic. Hlav-

Opice školí veverky
na vratkých střapcích
větvi palem
jak salta metat
kozelce
v tom slunce žáru
nebyvalém

dejte si pozor
na rambutan
sežere vám ho
orangutan
oranžový a chlupatý
s ocasem dlouhým až
po paty

Konec světa

zakopali psa
apokalypsa
kde je zakopaný
neví nikdo ani

Čuprmanova pomsta

Superman je mrtev,
ať žije Čuprman!

Peace for Afghanistan

Znám jednu zemi předalekou
Divokou zemi hašišu a máku
Tam kdesi mezi Čumulangmou a Mekkou
Tak zastavte vy kurvy už tu válku!

Skandál v Alpách

Reklamní zájezd pro malé výherce
Zvrhl se v orgii oplzlé komerce
Vyhráli to na Nově
Teď vidí fialově
Zjistili pozdě, že kráva Milka
Je vlastně hnusná pedofilka

Písňe V + W na náplavce u Vltavy.
Zleva: Vratislav Brabenc, Jana Vachtová, Ondřej Mrázek

Komáři

Chtěl bych se rojit jako komáři
vzum vzum vzum
v reji rozjitřených samic
rejdit a rejdit
jak
opilí rejdaři
A zatím ležím na zádech
a nezmůžu se na nic.

Jen málo dní už zbývá
ze září
V podzimním slunci
dnes naposled se rojí
nad hlavou v reji divokém
komáři
po drahách atomů
jak svatí na orloji

poslední pirueta,
milostné zabzučení
poslední kapka krve

ně takovou tu elementární radost ze života, chuť tancovat, zpívat, slavit, milovat se a množit se. A taky vědomí konečnosti života a pokoru před osudem, smrtí a věcmi mezi nebem a zemí. Jediný, kdo si to u nás trochu uchoval, jsou Romové. Ale na to, abychom to viděli, tolerovali a poučili se z toho jsme my, Češi, příliš zabedení, chamtiví, pyšní a namyšlení.

Na tobě je živočišná radost ze života partnerná při literárních čteních, kdy se projevuje tvoje tíhnutí k divadlu. Četli jste spolu několikrát v rámci cyklu Živé literárky. Ještě tenhle projekt trvá nebo jste to už s Vráťou Brabencem zabodnuli?

To je trochu nepříjemná otázka. Živé literárky jsem s velkým entuziasmem založil jako osobitý literárně-divadelní žánr, kde každý pořad, ať už šlo o bieblovské S lodí, jež dováží čaj a kávu, charmovská posezení, představení u nás neznámých slovenských spisovatelů a spisovatelek, překladačská povídky s Milanem Dvořákem nebo Drcení slov mezi zuby, kde jsi kromě Vráti Brabence, mne a dalších několika mladých

autorů vystupoval i ty, měl být jedinečnou událostí na hranici literárního dýchánku, happeningu a vyskočilovského nevidadla. Vystupovali jsme nejen v Praze, ale – jak si určitě vzpomínáš – například ve Veselí nad Moravou, Prostějově, Karlových Varech nebo třeba ostravském klubu Fiducia, ale i na festivalech Mezi Ploty, Pohoda a Easthetic fest, byl o to zájem. Ale pak mi to přes noc podivným způsobem vyfoukli, zkrátka jsem byl bez vysvětlení od Živých literárek odstaven. No, co se dá dělat, já jsem podobné pořady dělal před tím, dělám je i teď a doufám, že jen tak neskončím.

No a naše vršovické přátelství s Vráťou Brabencem je pro mě velkým štěstím. Začalo to náhodou, když jsem ho jednou dlouho po půlnoci v kavárně rozjařeně požádal, jestli by mi nezahrál na křtu knížky překladů Daniila Charmse. Vráta si to přečetl, souhlasil, zahrál a od té doby si půjčujeme knížky, recitujeme básně a vedeme dlouhé debaty ve vršovických podnicích. Ty debaty se navíc v pravou chvíli přelévají do společného prozpěvování. Jednou jsme takhle v kavárně V lese asi v půl třetí ráno zpívali Tři strážní-

ky od Ježka, když vtom se rozletěly dveře a přišli tři strážníci, abychom toho nechali. Ale celá kavárna se jim pod dojmem toho nádherně šibalského textu Voskovcova a Werichova tak nahlas chechtala, že stáhli ocase a tiše odešli. Majitel kavárny nám pod dojmem té noci navrhl, abychom zkusili zpívat Voskovce a Wericha normálně pro lidi. A tak to zkusíme, což nám činí ohromnou radost. Dokonce nás v květnu pozvali až do Bratislavy a dali nám honorář v eurech. Minulý týden jsme ty třeskuté písně zpívali taky na náplavce u Vltavy. Vráti Brabence si moc vážím jako muzikanta, básníka i jako rovného člověka, který je sám sebou a nenechá si srát na hlavu, což je v naší době vzácné. Jednou mi řekl, že pokora neznamená zbabělost a v této morálně pokurvené době mi to zní stále hlasitěji v uších.

Pokračuj.

Je to švajneraj. Víte, vyrůstal jsem a nabíral rozum v letech, o nichž se dnes s vervou mluví jako o „normalizaci – době devastace ducha a morálky“. Což je celkem pravda, jen se opomíjí dodat, že ona devastace neskončila v roce 1989, nýbrž pokračovala vesele dál. A pokračuje dál, akceleroována bezprávím, které bylo nastoleno cílenou demontáží zákonnosti s cílem vytvořit korupčně úrodné prostředí. A nezmínit ono pokračování devastace činí ze zmíněného často užívaného konstatování polopravdu, která je, jak známo, horší, než lež. Takže je třeba si nalít čistého vína: devastace morálky a ducha pokračuje, přizemnosti a vlezdoprdelkovství se tuze dobře daří, kultura je v rozkladu. Nejlépe se mají podvodníci a korupčníci, s poctivostí je člověk za blba. Jen se podívejte, kdo sedí v parlamentu a kdo ve vládě! Tuční a tupí bařtipáni, jako vystřižení z písniček Voskovce a Wericha. Prezident, který vyzval národ k vystěhování knihoven jako nepotřebného sajrajtu na balkon a praní špinavých peněz, krade pera a popírá, že je země kulatá. Normální středověk, doba temna. Jestli se nevzpamatuje-

me a nesvrhneme vládu Nečasu a Neřádu, rozpustíme se ve vlastní hamižnosti.

Za náš rozhovorem bych rád dal několik tvých básní, pokud budeš pro. Napadá mě, že vlastně své verše vůbec neotiskuješ v časopisech a jenom je čteš na živo před publikem. Má to nějaký zvláštní důvod?

Vycházím z ruské básnické tradice, kde se verše hlavně recitovaly a příběhy vyprávěly, žily primárně jako souhrn rytmů a melodií, umělecká plocha tvořená zvuky jako obraz barvami a tvary. To mi umožňuje pronést pod kabátem poezii do prostředí, kde to nikdy nečeká – do hospod, na koncerty punkových kapel, na letní festivaly, na ulici. Mohu cíleně provokovat, improvizovat a vidím okamžitě reakce publika. Užívám si tu divadelní interakci, magii prostoru a společného sdílení okamžiku. a samozřejmě riskuji, že po mně někdo něco hodí nebo mě shodí ze štaflí, na kterých recituji. To vzrušení mi dává nebyvale intenzivní pocit, že se něco děje, že jsem naživu, že ladím svoje duševní anténky a věřím v zázrak, že to rozvibruje anténky těch, kteří to, co říkám, slyší. Právě tady a právě teď. Pak prožívám vzácné chvíle skutečné radosti ze života.

P. S.

Nakonec bych rád doplnil, že jsem to s těmi Literárními novinami zakřikl. Než jsme rozhovor dokončili, dostal jsem bez vysvětlení od pana majitele padáka. Kurva fix! Asi to bude souviset s mými kritickými články na adresu ministrů Dobeše a Drábka. Hodně mě to mrzí a propadám se do deprese. Kdybyste někdo věděli o volném místě editora, redaktora, nebo překladatele, dejte mi, moc prosím, na dobrou adresu vědět dříve, než skončím pod mostem. Nebo než skočím z mostu a skončím tamtéž.

Připravil
Michal Šanda

v žíznivém sosáku
svoboda, slast i smrt
teď hned
a dál nic není.
Jen tma a prázdno.
Je konec zázraku.

Usínám
má duše odlétá
na babím létě tam,
až někam do Krhanic.

Cítím, jak vzdalují se od léta
k mrazivým kometám.
Víc nezmůžu se na nic.

A ještě na ukázkou překlad jedné z básní Daniila Charmse určené dětem, která vyjde příští rok na jaře v knížce Cirkus Abafrak v nakladatelství Argo. Text se zalíbil i Vráťovi Brabencovi, a tak dal vzniknout stejnojmenné písničky z alba Plastic People of The Universe Za maskou:

Tygr v Praze

Dlouho jsem si lámal hlavu,
Proč navštívil tygr Prahu.
Chvilí jsem si hlavu lámal,
chvilí jsem se tomu chlámal.
Je to trochu na palici
vidět tygra na ulici.

Přemýšlel jsem, přemýšlel,
přemýšlel a přemýšlel,
vtom však vítr zašuměl,
zapomněl jsem, co jsem chtěl.

Nikdo odpověď mi nedal,
co ten tygr v Praze hledal.

A tak dál si lámu hlavu,
proč navštívil tygr Prahu?

Přečteno

John Lennon

Když lidi nečtou, a prý nečtou, musí za ně číst jiní. Nakonec proč by nemohli existovat profesionální čtenáři, kteří by za úplatu četli pro druhé.

Četba, s. r. o., čteme za vás a pro vás! Přivezte nám svoje knihy, my je za vás přečteme (očteme vám je) a zase si je můžete odvézt. Množstevní slevy, rychlostní příplatky. Podle vašich požadavků pak vypracujeme závěrečné zprávy, jež budou opatřeny kulatým razítkem.

Mohlo by to vypadat třeba takhle:

Zaprvé

Literární revue *Weles*, poezie – próza – kritiky – recenze. Dvojčíslo 48–49. Téma *válka, vojna*. V současné antimilitaristické etapě, v představě, že se nám tady v zápečí střední Evropy nic nemůže stát, dost odvážné. Vrcholem jsou dva cykly. Norbert Holub: *Krasnopěrci* (holanovská redukce Rudo-armějčů) a Alexandr Jánský: *Průzkum bojem*.

Norbert Holub: *Krasnopěrci. XVII*

Starší dceru raději zavřeli do sklepa.
Vojáci přinesli do domu dvě slípky
a pět kilogramů surového cukru
v lesklém bílém kýblu
s modrým ornamentem.
„Stejný kbelík mají u Tomášků na statku,
ale nikdy nám nic nechtěli půjčit,“
řekla udiveně mladší, nezamknutá dcera
se slinícím soustem sladké slepice v ústech.

Alexandr Jánský: *Průzkum bojem. KDE JE KRÁLOVSKÁ ARMÁDA?*

Ru-
sáky nejdřív spočítali
a pak jim stáhli holínky
Ru-
muny, ty ani nepočítali

Zadruhé

Dybbuk vydal už pátou knihu Ladislava Nebeského, *Obrazy ke čtení*, s podtitulem *binární poezie*. Předcházející vydání (*Obrazce slov*, 2011) jsem komentoval, že už je míč daleko mimo hrací plochu. Tak v tomto případě mně připadá, že míč byl taky vykopnut přes tribunu, ale náhodou spadl na korbu nákladního auta, jež jede mimo katastr obce, kde se míčem hrálo. Jsem v koncích, protože nejsem schopen v jakýchsi polotovarech křížovek objevit cokoli poetického. Ale to neznamená, že takovému podniku nefandím. Naopak. Každé „roztloukání“ rozumu má smysl, a především pro rozum samý. Písmena, jako žoldnéři válečníka, se mohou vydat na úplně jinou cestu, než znají. Akt „pokus“ je nutný a legitimní, i když možná zholá zbytečný. Ale to nevíme, to si jen všichni myslíme. Rudolfův Alexandr Scota taky při hledání elixíru mládí, o kterém ví, že neexistuje, objevuje leštěnku na parkety. Tohle přirovnání je vousaté jen na první pohled.

Z Epilogu:

t e n s i d e j

z a r á m e č e k

d v ě

p r o t í n a j í c í

s e l i n i e

Když jsem se začal plošnými binárními básněmi zabývat, především mě lákalo věnovat se tomu, v čem mohou být od lineárních básní výrazně jiné. První nápadný rozdíl se ukázal ihned: zatímco každý binární prvek v lineární básni patří do kódu jediného písmene, v plošné básni může být prvkem kódů dvou písmen. Druhý nápadný rozdíl na ten první navazuje: zatímco v lineární binární básni vystupují jen izolovaná slova, v plošné básni mohou být slova svázána gramatickými vztahy ve vyšší celky (...).

Zatřetí

V odeonské Světové literatuře vyšel román Howarda Jacobsona *Finklerovská otázka*. Označovaný za humorné čtení, ale ten humor je hodně smutný. Julian Treslov si pěstuje komplex z nežidovství, obklopen dvěma židy (Samuelem Finklerem a českým emigrantem Liborem Ševčíkem). Motiv „poturčenec horší Turka“ v nejvyšší kvalitě. „Gójské“ židovství nemůže fungovat, stejně jako nefungují „bílí“ černoši. Některým věcem není možné se vzepřít. Každá vzepření pak končí většinou desítkami a stovkami tisíců mrtvých (viz uhlířská víra).

I Tyler, žena Finklera, nebyla židovka.

Když Finklerovi zemřela žena Tyler, našel v krabici nadepsané „Pro mého manžela, až tady nebudu“ rukopis.

Tyler najednou svého manžela prokoukla, to proto se pustila do psaní. Byl židem až příliš. Netrpěl nedostatkem židovského smýšlení či temperamentu, spíš naopak. Stejně jako všichni tihle hambáři. (Ham-

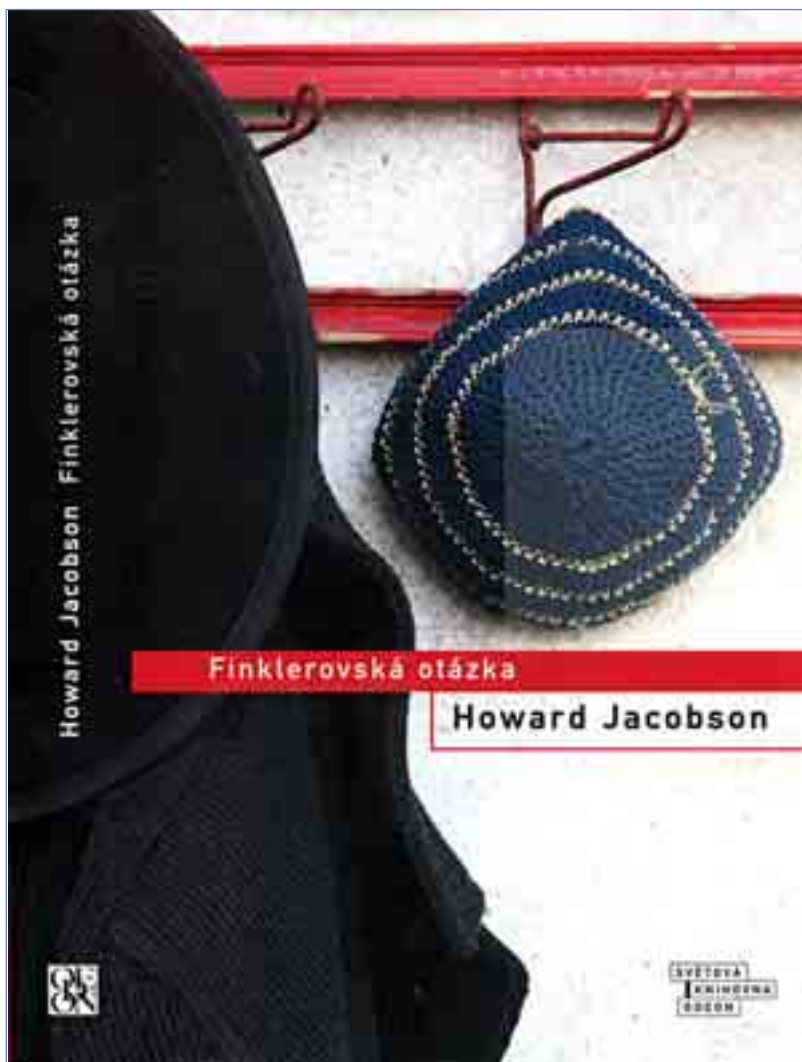
báři říkala členům Asociace zahanbených židů. Slovo hanba brala ve smyslu ostuda, a přesně to si o nich myslela. Že jsou leda tak pro ostudu.) A on, ten nabubřelý sráč, ze všech nejvíc.

„S mým manželem je ten problém,“ psala, jako by to bylo adresováno rozvodovému právníkovi a nikoli Finklerovi osobně, „že si myslí, že

v t é t o c h v í l i

v z n i k l a

k l a o l á ž

Jako by ji viděl, jak se soustředěně sklání nad papírem. Možná v té Bibli i listovala, aby se ujistila, že cituje Izajáše správně. Chtě nechtě si ji představil jako holčičku v nedělní škole, jak si s tužkou v puse čte o židech a netuší, že se jednoho dne za jednoho z nich provdá a stane se sama židovkou, byť ne v očích ortodoxních židů, jakým byl jeho otec.

už přeskočil ten židovský plot, který kolem něj vystavěl jeho otec, ale pořád všechno vidí z totálně židovského pohledu, včetně těch židů, kteří ho zklamali. Kamkoli se podívá, ať je to Jeruzalém nebo židovské komunity ve Stamford Hillu a Elstrec, vidí, že židi nežijí o nic lépe než ostatní. A protože nejsou mimořádně dobří, vyplývá z toho – podle jeho extrémní židovské logiky – že jsou mimořádně špatní! Stejně jako konvenční židi, jimiž natruc svému národu pohrdá, drží se můj manžel arogantně zásady, že židé mají buď existovat coby „světlo národů“ (Izajáš 42,6), nebo si nezaslouží existovat vůbec.“

Finkler plakal ještě několikrát. Ne kvůli obviněním, která vůči němu jeho žena vznášela, ale kvůli té dětské svědomitosti, s níž citovala Bibli. Jako by ji viděl, jak se soustředěně sklání nad papírem. Možná v té Bibli i listovala, aby se ujistila, že cituje Izajáše správně. Chtě nechtě si ji představil jako holčičku v nedělní škole, jak si s tužkou v puse čte o židech a netuší, že se jednoho dne za jednoho z nich provdá a stane se sama židovkou, byť ne v očích ortodoxních židů, jakým byl jeho otec. A možná ani v očích Finklera samotného.

Kdyby někdy někdo uměl napsat třeba o Vietnamcích a Čechách. Ale některým věcem se asi fakt nedá vzepřít.

Začtvrté

Napsat knihu, ve které se autor snaží udělat „pořádek“ v hudebních stylech, je podobné tomu, když má někdo v kuchyňské lince, v „oddělení“ koření, v lahvičce s nápisem „kmín“ anýz a v lahvičce s „anýzem“ provensálské koření a navíc mletý pepř dohromady asi ve čtyřech jiných dózách. Prostě bordel. V hudebních stylech se vyzná asi tak deset lidí v čelem se všeznalem Pavlem Klusákem. A touha zkusit to nějak systematizovat se podobá oné hralovské zkoušce, ve které je „učedník“ poslán, aby pojistil drogistu.

Abychom si viděli do karet: většina starých pák skončila někde u Stounů či Uriášů, Tulů nebo Genesis, u Zappy nebo Dylana. Ty mají ve stylech jasno, protože nic jiného je nezajímá. Pak je tu skupina posluchačů, kteří si nahrávají svoje vlastní playlisty, krevní konzervy oblíbených skladeb, a těm jsou nějaké názvy kapel a jejich zaškatulkování úplně šumafuk. No nakonec tu máme skalní fanoušky emo nebo gotiky nebo čudlíků, a ti zase loví bobříka jen ve svém oboru, a ty ostatní jsou jim u análu. Čili – kolik vlastně zbývá těch, které nějaká mendělejevská hudební tabulka zajímá?

Vojtěch Lindaur se do toho pustil. Výhodu má, že není mrchotrubeček, tedy takový ten nezáživný popisovatel, ale že jeho text má i literární ambice. Aspoň já je tam cítím.

Jak se osmdesátá léta víc a víc přehýbají přes střed, postupně mizí směrovky, rozcestníky a značky, stezky se slastně neznámými výjevy se křivolace proplétají, oklikami se vrací a pak zase prudce vedou vpřed. Novodobému prospektorovi je slastně úzko. Stojí na rozcestí a oddává se představám, co mu která cesta skrývá, tuší, kterou z nich se dát, kde z kterého odbočit. Neví však přesně, zda všechny vedou do Říma, jimž se pro sklonek druhého tisíciletí mívá fiktivní prostor, v němž se v jedno mísí různé hudební kultury, styly a žánry – vysněná globální ves, v níž žijí zvuky, organizované na všechny způsoby.

Mají-li se Neznámé slasti dobrat až k eklektické současnosti, nastává právě teď chvíle, kdy je nutné vážit každý krok. Mnohem důležitější než pojmenování jsou lidi, kapely, firmy, nové trendy i revivaly, jimiž je druhá polovina osmdesátých let nepřehledně protkaná, je nutno vážit kroky.

Kapitola 14. *Manchesterské exploze i ecstáze* (Vojtěch Lindaur: *Nekonečné slasti. Příběhy rockových revolucí 1972–2021*. Plus, 2012).

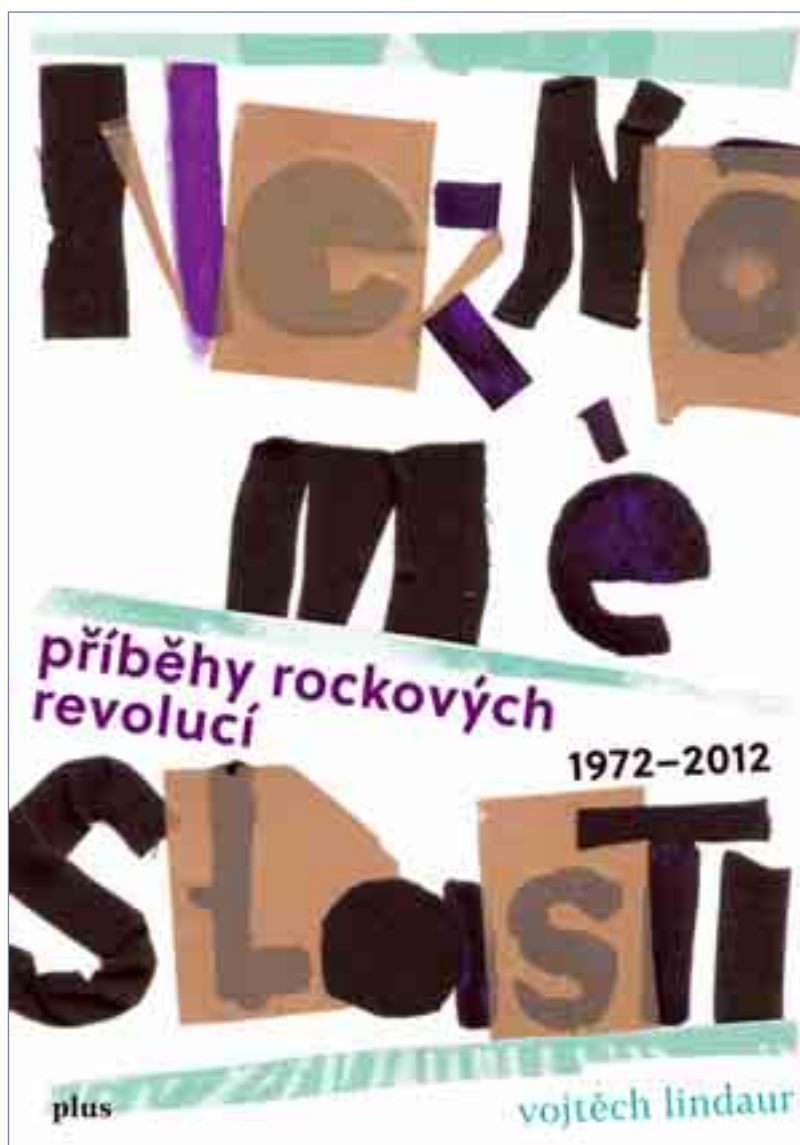
Ve stejnou dobu, což se tak stává, vydávají nakladatelství Dauphin a Volvox Globator knihu britského kritika a teoretika kultury Dicka Hebidgea *Subkultura a styl* (překlad Miroslav Kotásek, fotografie Karel Tůma).

Kdo ví, co by tento Brit napsal o našich exkluzivních subkulturách, třeba o trampech, ale jeho text na naši zkušenost a skutečnost příliš nepasuje. Nicméně je výhodou, že ho můžeme číst zároveň s Lindaurem. Docela to funguje, i když autor na začátku odstřeluje čtenáře těžkým kalibrem: Genet, Barthes, Marx, Althusser. V nejhorším můžete to ideologické draní peří přeskochit.

Během tohoto podivného apokalyptického léta [1976] produčil punk svůj úžasný debut v hudebním tisku. Především v jihozápadním Londýně, Konkrétně v okolí King's Road, se rodil nový styl kombinací prvků převzatých z celé řady různorodých stylů. Punk se skutečně dovolával podivného dědictví. Výpůjčky z Davida Bowieho a glitter rocku se proplétaly s americkým protopunkem (Ramones, Heartbreakers, Iggy Pop, Richard Hell), londýnskou subkulturou mods šedesátých let (The 101-ers, Gorilas aj.), revivalem Canvey Island čtyřicátých let a rhythm and bluesovým skupinami ze Southendu (Dr. Feelgood, Lew Lewis aj.), severním soulem (Northern soul) a reggae. Tady to máte pěkně v jedné faširce...

Jakub Šofar

Mají-li se Neznámé slasti dobrat až k eklektické současnosti, nastává právě teď chvíle, kdy je nutné vážit každý krok. Mnohem důležitější než pojmenování jsou lidi, kapely, firmy, nové trendy i revivaly, jimiž je druhá polovina osmdesátých let nepřehledně protkaná, je nutno vážit kroky.

Někdo přijde a udělá to za mě líp

Dan Jedlička přišel, z angličtiny přeložil, doprovodný text napsal a k vydání připravil tak dobře, že by to sotvakdo zvládl lépe. Připočteme-li již tradiční vysokou úroveň knižního designu, jakou jsou publikace PERPLEX poroslulé, dostává se čtenářům do rukou vskutku výjimečná kniha, která by si rozhodně nezasloužila utonout v záplavě vydávaných knižních titulů. Tentokrát nám PERPLEX představuje výbor básní Rogera McGougha, jednoho ze tří básníků hvězdné sestavy literárních „šedesátých“ ve slavném rodišti Beatles. S ukázkami tvorby této nepřehlédnutelné postavy britské literatury se českoslovenští čtenáři mohli setkat již na přelomu 60./70. let, kdy v časopise Divoké víno vyšel v překladu Jana Bernarda výběr básní z almanachu *The Mersey Sound* (McGough, Henri, Patten) a dále pak ve výboru *Z liverpoolskej scény* (opět McGough, Henri, Patten), který vyšel ve slovenštině v roce 1986 v nakladatelství Slo-

venský spisovatel; přeložili Ján Buzássy a Braňo Hochel.)

Celý Jedličkův nynější výbor doplňuje informačně obsáhlý doprovodný text, včetně ediční poznámky, podle nichž si můžeme zařadit autorovy básně do širšího dobového i místního kontextu. V ediční poznámce je pak i vysvětlen určující klíč, podle něhož editor přistoupil k řazení jednotlivých oddílů knihy.

V doprovodné textu se dočteme: Výborem „Někdo přijde a udělá to za mě líp“ se českým čtenářům představuje jedna z nejzajímavějších postav současné britské literatury. Básník, performer, dramatik, scénárista a autor knih pro děti **Roger McGough** (*1937) si za padesát let svého nepřetržitého působení na literární, hudební a divadelní scéně vysloužil jak přízeň čtenářského a posluchačského publika, tak i respekt kritiky. Jeho jméno je tradičně spojováno s obdobím 60. let a s populární liverpoolskou antologií „*The Mersey Sound*“, kromě toho však napsal dalších více než třicet knih a natočil přes deset hudebních alb.

Dále z doprovodného textu: Literární „šedesátá“ ... zůstávají uzavřenou, přesto však velmi zajímavou a u nás bohužel dosud málo čtenou kapitolou historie moderní britské literatury... Verše Rogera McGougha dokázaly trefně a vtipně vystihnout malé absurdity života a mezilidských vztahů. ...Svou roli (v úspěchu antologie *The Mersey Sound*) sehrála i překvapující přístupnost a srozumitelnost veršů, která ostře kontrastovala s „vysokou poezií“, ztělesňovanou britskou básnickou tradicí a čítankovou četbou. “ K čemuž se náramně hodí citát Adriana Mitchella, který je rovněž součástí paratextu výboru: „Většina lidí ignoruje většinu poezie, protože většina poezie ignoruje většinu lidí.“ (Pozn. Ó, jak přiléhavý citát do naší současné diskuze na téma angažované poezie!)

Výbor je členěn do sedmi oddílů tak, aby se pokusil obsáhnout celou šíři McGoughovy vrstevnatosti a rozpětí jeho poetické tvorby. Z Ediční poznámky: *Tento vý-*

bor je sestaven z básní zařazených do knihy „Collected Poems“ (Penguin Books, 2003). ...Poetiku Roberta McGougha jsme se snažili představit v širším záběru a ve všech jejích charakteristických polohách. Řazení básní do jednotlivých oddílů je tedy provedeno (víceměně) podle tematické nebo stylové příbuznosti: nereflexuje ani chronologický vznik básní, ani jejich řazení v knize „Collected Poems“. Vyjma básní z knihy *Collected Poems* doplňuje výbor ještě sedm básní z jiných sbírek R. McGougha.

Celá publikace je uvedena krátkým textem samotného autora: „Jako spisovatel jsem měl to štěstí, že jsem své básně mohl číst po celém světě, ale s rukou na srdci mohu říct, že nejživější vzpomínky mám na tehdejší Československo. 9. října 1989, na demonstraci poblíž Václavského náměstí uspořádané k výročí narození Johna Lennona, jsem obklopen hořícími svíčkami recitoval své verše a přitom jsem cítil, že se kolem děje něco zvláštního. A stejně jako ostatní, kteří tam byli se mnou, jsem si ještě nedovadl představit, jak velká věc se z toho později vyklube.“ Vyklubalo se nám to tedy jen co je pravda jaksepatří.

Snažit se uchopit a podat básnické dílo McGougha na pár řádcích vyhrazených recenzní rubrice by bylo pošetilým počínáním. Reflexe jeho tvorby by si bezesporu zasloužila daleko obsáhlejší a komplexnější studii. Zdržím se tedy dalších slov a nechám samy za sebe promluvit verše Rogera McGougha.:

Pozůstalý

Každý den
přemýšlím o smrti.

O nemocech, hladomoru,
násilí, terorismu, válce,
konci světa.

Pomáhá mi to nemyslet na jiné věci.

Identifikace

Takže vy myslíte, že je to Stephen?

No raději se přesvědčme.

Aby v tom nebyl zmatek, jak se říká.

Á, je to omyl. No ty vlasy,

vidíte? Jsou černé, a Stephen je blond...

Co říkáte? Že od výbuchu?

No jistě, ohořel. Jsem to hlupák.

Mělo mě to napadnout. Tak pojďme dál.

Tvář, je tohle tvář se ptám?

Ta zuhelnatěládřevěná maska,

samý puchýř, samá jizva, mohla

snad tohle někdy být tvář dítěte?

Svetr, aspoň tam, kde z něj něco zbylo,

nicméně vypadá až příliš povědomě.

Ale je třeba mít jistotu.

Skautský pásek. Ano, ten je jeho.

Poznávám cvočky, které si do něj

nabil zhruba před týdnem. Znáte to,

tenhle věk, kdy se kluci začínají

starat o šatník. Takže to zřejmě

bude Stephen. Ale je třeba

mít jistotu. Rozptýlit pochybnosti.

Rozdmýchat každou jiskru naděje.

Kapsy. Vysypat kapsy.

Kapesník? Může mít každý kluk.

Špinavý jako špek. Cigarety?

Á, tak tohle není Stephen.

Ten má zakázáno kouřit.

A neposlouchá tátu by si nedovolil.

Ale to je jeho nůž.

A to je jeho klíč, na klíčence

co mu babi dala onehdy.

Takže to nakonec musí být on.

Asi už vím, jak to bylo

..... s těma cigaretama.

Docela určitě je nesl

někomu ze starších kluků.

Takže tak. Je to on.

Je to náš Stephen.

Odporná věc

„ZNÁSILNĚNÍ“ křičela dívka „ZNÁSILNĚNÍ“

„Neděkuji, ve službě ne,“

odvětil strážník Polda zdvořile, ale důrazně.

„Ale ne, byla jsem znásilněna,“

hysterčila dívka.

„Aha, to by vysvětlovalo

vaše rozhárané odění

a rozcuchané vlasy.“

„Přesně tak,“ hlesla dívka

a svalila se na chodník

jako mrtvola.

„Šálek čaje vám udělá dobře,“

pomyslel si strážník Polda

a zahrnul do Hardmanovy ulice.

„Odporná věc, tyhle znásilnění,“ (popotáhnul)

„Odporná věc.“

Poznámka:

Pokud se jedná o postavu strážníka Poldy (v originále "PC Plod"), jde původně o postavičku z dětských knížek (dnes i animovaných filmů) o Noddym: http://www.youtube.com/watch?v=_BsTEOYLI-8

Je to jedna z mnoha popkulturních aluzí a výpůjček, které byly pro liverpoolskou scénu tehdejší doby typické. Své básně o Poldovi McGough často ztvárňoval jako jevištní i televizní scénky; postavu Poldy hrál komik John Gorman, člen skupiny The Scaffold.

Petr Štengl

Roger McGough: Někdo přijde a udělá to za mě
líp. Vydalo nakladatelství Martin Kubík – PER-
PLEX, Opava 2011

J
ohn L
enn
on

Představujeme nakladatelství Barbara

Cestovské nakladatelství Barbara začalo vydávat ediční řadu Krokusy, věnovanou poezii současných českých autorů. I v dnešní internetové době jsou lidé, kteří si rádi sednou ke knížce poezie a s potěšením zalistují verši svých současníků v nové knížce s její neotřelou vůní. Knížky mají formát cca 15 x 20 cm s pevnou vazbou a jednotícím logem, ale v individuálním grafickém zpracování MgA. Karin Šrubařové, s originálními ilustracemi. Cena takovéto knížky se pohybuje 200 Kč. Jako první vychází knížka Michal Jurmana (V)stupnice do novoduru věnovaná lidskému životu, odvíjející se od prvotní nitky počtů, dětství, mládí, dospělosti, stáří a smrti, lidský život vyprávěný symbolikou hudební klaviatury, stupnice života přecházející smrtí do novodurové (v)stupnice, reflexe bytí i nebytí. Knížka je nakladatelstvím Barbara

navržena k nominaci na cenu Jiřího Ortena. Další připravovanou sbírkou je Orfeova plavba Zátokou mrtvých od Martina Kobal-
ta, Almanach neodekadence zpracovaný Kamilem Princem s ukázkami básníků tohoto současného literárního proudu, verše Lenky Juráčkové a Miroslava Vepřeka..

Současným autorům a neotřelým způsobům zpracování je věnována i beletrie – tvorba Ireny

Táborské zaujala i literárního kritika Františka Cingra, který v denním tisku uveřejnil půlstránkový rozhovor s autorkou. Její Mailové povídky v mýdlové bublině a příběhy s názvem Skryto v Seznamce aneb Jakou podobu má láska si již také našly své čtenáře. I v nabídkách beletrie se postupně profilují další autoři. Webové stránky www.nakladatelstvi-barbara.cz zajišťují i prodej knížek prostřednictvím vlastního e-shopu.

J
ohn L
enn
on

CONFITEOR...

1 9 2 2

NAKLADATELSTVÍ
ŠOLC a ŠIMÁČEK
společnost s r. o. v Praze.

Kvíz

Na LP Confiteor bubnoval:

- a) Ringo Starr
- b) Pete Best
- c) Svatopluk Machar

?

J
ohn L
enn
on

Knihex

2012

V neděli 10. června se konal v Praze na náplavce u Vltavy druhý ročník knižního jarmarku. I malí nakladatelé mohou vydávat velké tituly. Malí nakladatelé jsou přátelští. Malí nakladatelé jsou přátelé.

(mš)

ohní
er
o

Petr Štengl a Psi vino

Dauphin

knihex

KNIŽNÍ JARMARK

02

Všichni malí nakladatelé aneb To nám nevyčtete

A2

knihy, animace, knižvazba & výtvarná díla, hudba, workshopy, relaxace

LIPNÍK

10. června 2012
10–20 hodin

náplavka pod Rašínovým nábřežím mezi Palackého a železničním mostem

ohr
er
on

Básník Ticho

Dybbuk

Host

Labyrint

P

aul M
c C
artn

ey

Strky-frky

Nestačí...

Karel Rada je ten, který „ukončil“ existenci časopisu Iniciály, aspoň tak se říká v kuloárech. Jeho knihy *Flashback* a *Oblomovka* se mi docela líbily. Normální psaní o životě, prosté experimentů, ale čtivé. Zdá se to málo, ale kdo tohle umí. Vloni mu Dauphim vydal knihu *Kluci, kde jste?*, která je přepsanou filmovou povídkou *Stará vlna*. Ta byla oceněna v roce 2008 oceněna v soutěži RWE.

V „přepisu“
zůstalo filmové
vidění, literární
nadhodnota tam
žádná není. Třetina
života mladého
muže, především
osmdesátá
a devadesátá léta.

V „přepisu“ zůstalo filmové vidění, literární nadhodnota tam žádná není. Třetina života mladého muže, především osmdesátá a devadesátá léta. „Reálná“ realita a popřevratové nadšení v klinči. Chlast, drogy, sex a tvůrčí vábení. Většina z nás zažila něco podobného. Nadšení z toho, že jsem schopen napsat téměř 180 stran „fungujícího“ textu, omezuje možnost zeptat se kriticky sám sebe: A proč vlastně? Jako když si na chleba namažete pastu, která byla pálivá před dvaceti lety.

Ano, vrchol byl zdolán, snímek s vlaječkou půjde do archivu, ale rychle pryč, za mnou už stojí zástup dalších, kteří se taky chtějí vyfotit.

Podivnosti...

Řekl by si jeden, že když do něj nabourá řidič, zmrtněný na paštičku, a ještě bez papírů, které mu orgánové odebrali nedávno, tak je vše jasné, přímo ukázkové. Jenže to tak není. Opilý řidič bez papírů znamená, že vlastně není jasné, kdo řídil, když neměl oprávnění k jízdě. Takže kdo je vlastně viník? Na jedné straně řidič, na druhé ne-řidič. To je nerovnost, jež není posuzována dle logiky, ale dle nějakých jiných, nepochopitelných zákonů.

Zajímavé je, že při střelbě z pistole to neplatí.

Démanty...

Vždycky, když proseju v knize nějaký démant, zastydím se, jak by to vlatně bylo jednoduché, být jeho majitelem, kdyby se člověk víc snažil. Ale je to spíš, jako když večer natáhnete bílé prostěradlo, na něj

„Reálná“ realita a popřevratové
nadšení v klinči. Chlast, drogy, sex
a tvůrčí vábení. Většina z nás
zažila něco podobného. Nadšení
z toho, že jsem schopen napsat
téměř 180 stran „fungujícího“
textu, omezuje možnost zeptat se
kriticky sám sebe: A proč vlastně?

necháte směřovat proud světla, a pak jen ráno sebere havěť, jež se chytí. A jste entomolog. V detektivce z Hosta, *Temná stezka* (Åssa Larssonová, 2012) je takový klenot. A je jedno, zda si to autorka sama nastylizovala, nebo někde ukradlařila: „Vždyť on si myslí, že slunce ráno vychází z jeho prdele!“

Nádhera, vysoustružená z pravdy.

Z historie...

A toho Hejdrycha nakonec sundal Jan Kubice!

Jistota...

Delší dobu jsem nebyl na jednom z nejpoužívanějších knižních internetových bazarů. Sotva mně ustoupila deprese, projel jsem ve volném odpoledni mými oblíbenými vodami.

Za tu dobu se tu nic nezměnilo. Stále se hledají stejné knihy. Donekonečna. Hřejivá jistota domova. Tady bych chtěl být pohřben v nějaké zdigitalizované podobě. Jako kniha, která nikdy nevyšla, ale je stále poptávána.

O Hančovi...

Poprvé jsem se o Hančovi dozvěděl někdy na vysoké školy z *Tváře*, kterou se mi poda-

řilo z někoho vyšmunstrat. Pak mi půjčila samizdatové vydání o pár let později Saša Berková a taktéž jsem četl pár jeho textů v nějakém výtvarném časopise z konce čtyřicátých let. A když mě pustil soudruh z pasového konečně v polovině roku 1988 do Vídně, tak jsem se dostal do stavu podobného Sofiině volbě – vážil jsem v rukou u vídeňského Pastrňáka jeden díl Černého paměť a Hančovu knihu, obě za 10 dolarů. A já měl právě jen těch deset.

Nakonec zvítězil Hanč, možná proto, že kdyby mě ho vybrali na hranicích, tak jeho jméno bylo proti Václavu Černému takřka neznámé (i když, „bohužel“ na obálce bylo logo Škvoreckého podniku).

Hanče si čtu pravidelně, podobně jako Beckettova Murphyho, a stále tam objevuji něco nového. A teď mi donesl a půjčil na nějaký čas J. Š., spolupracovník Dobré adresy ze Žatce, Hančovu první knihu, o níž jsem si myslel, že většinou skončila někde ve stoupě. *Události*, které vydal Literární odbor Umělecké besedy v Praze, na jaře 1948, s kresbou Václava Bartovského. Výtisk, bohužel převázaný do pevné vazby, má číslo 312. S podpisem. Zakoupeno v jednom z pražských antikvariátů za 250 Kč.

Takhle nějak vypadá zázrak.

Jitro. Vlhké, teplé, s barvou šedých homespunů. Devět dopoledne u Bezoušků. Sedí v naškrobených košilích. p[!]ijí ležák. Hostinský ve vestě, bez límečku, vyholen, učesan, s nakroucenými rezavými kníry. Vydrhnutá podlaha s velikýmu siky. V kuchyni za výče-

Jitro. Vlhké, teplé,
s barvou šedých
homespunů. Devět
dopoledne
u Bezoušků. Sedí
v naškrobených
košilích. p[!]ijí ležák.
Hostinský ve vestě,
bez límečku, vyholen,
učesan,
s nakroucenými
rezavými kníry.
Vydrhnutá podlaha
s velikýmu siky.
V kuchyni za výčepem
mihají se bílé lokty.
Požehnej Pán Bůh, či
dej Bůh štěstí!
Všechno v lesku.
Říkám, Roudnice jim
ujede, aspoň o tři
délky. Domovníci před
vraty činžáků
s vyleštěnou mosází.

Jan Hanč: *Události*
S kresbou Václava Bartovského. Vydal Literární odbor Umělecké
besedy v Praze na jaře 1948. Vytiskla v 500 číslovaných a pode-
psaných výtiscích písmem cicero Tieman Cyrillomethodějská
knihtiskárna V. Kotrba v Praze. Cena 60 Kčs.

Tento výtisk má číslo

312

Jan Hanč

V Novém prostoru 397 (23. května 2012) se podařil v jednom článku nádherný překlep. V textu Zaplatíme všichni je v perexu věta: Lítost a soucit, které vyvolává chudba, se snadno změní... Většina nových slov dnes do mluvené češtiny přejde jako překlady z jiných jazyků, případně jako pokusy „popsat“ něco, na co nemáme český výraz. Dalším zdrojem je hantýrka, radostné jazykové vynálezečství nebo taky klasická lenost mluvčích. Ale měli bychom využívat i tento nevyschnutelný pramen: korektorské omyly a překlepy. Chudba je slovo, kterému nic neschází. Poezie, jednoduchost, jasnost. Co by mělo vyjadřovat, je celkem zbytečné řešit. Však ono se něco najde.

pem mihají se bílé lokty. Požehnej Pán Bůh, či dej Bůh štěstí! Všechno v lesku. Říkám, Roudnice jim ujede, aspoň o tři délky. Domovníci před vraty činžáků s vyleštěnou mosazí. Roštěná ovládla ticho nedělního odpoledne v Podskalské. (...)

Slova, slova, slova....

V Novém prostoru 397 (23. května 2012) se podařil v jednom článku nádherný překlep. V textu *Zaplatíme všichni* je v perexu věta: *Lítost a soucit, které vyvolává chudba, se snadno změní...*

Většina nových slov dnes do mluvené češtiny přejde jako překlady z jiných jazyků, případně jako pokusy „popsat“ něco, na co nemáme český výraz. Dalším zdrojem je hantýrka, radostné jazykové vynálezečství nebo taky klasická lenost mluvčích.

Ale měli bychom využívat i tento nevyschnutelný pramen: korektorské omyly a překlepy. Chudba je slovo, kterému nic neschází. Poezie, jednoduchost, jasnost. Co by mělo vyjadřovat, je celkem zbytečné řešit. Však ono se něco najde.

Z Fowlese...

Na konci Fowlesova románu *Mantissa* (č. 1999, Rybka Publishers), což je mimochodem atentát na čtenáře, protože spisovatel „nespolupracuje“, v jeho meta-meta textu jsou několikrát vyvrženy vnitřnosti literatury a zase vráceny zpět, tak na konci této hry na slepou bábu je věta: *Udržujte legraci v čistotě.*

Tak mě napadlo, že součástí literárních věd by měla být i jakási hygienicko-ekologická nauka. Ne o tom, co se píše, ale jak se s literaturou nakládá. Jak se do ní vylívají všechny ty ostatní sračky civilizace a vytváří se dojem, že i písmenka jsou pachatelé. Ne, že by nebyly, ale jde o trestné činy úplně jiného druhu. Jestli jsem to teda napsal aspoň trochu jasně.

Něco z Metra...

Přečetl jsem si na den dětí, 1. 6. 2012. Titulek: Čína zatýká Tibetany.

Píše se: *Čínské bezpečnostní síly zatýkají v hlavním městě Tibetu Lhase stovky Tibetanů. Chtějí tak předejít dalším protestům z řad tibetské menšiny.*

To je stejná pitomost, jako kdyby za války nějaké německé noviny napsaly: *Ze života česká menšina v Praze...*

Většina není menšina.
I když... někdy možná ano.

Okénko pro vaši erekci...

Velké tělo = velká rozkoš. Užij si s macatkou! Eliška 25.

Nebo:

Čiperná Václavka, 71 let. Prožij se mnou bouřlivé chvíle v pelišku! Do hrobu se ještě nechystám!

Nebo:

Jsem v důchodu, ale nudím se se! Provětrej mou frndičku! Akční bábinka Olina 64.

Už to tak vypadá, že místo známek a pohledů začnu sbírat inzeráty z rubriky *Intimní – nabídka z Metra*. Určitě podobné skvosty vycházejí i jinde, ale *Metro*, jako „nejdemo-kratičtější“ tiskovina v Praze, může hrát roli nezpochybnitelného referenčního bodu (neplést s bodem G, který stejně neexistuje).

A vy, Eliško, Václavko a akční bábinko Olono, s vámi počítám do realizačního týmu. Co budeme realizovat, to ještě nevím, ale budete se tam hodit. Protože vy se umíte realizovat, přestože jste jen hlasem z telefonu.

o hledání...

Mohl bych se snažit život detektivní literární agenturou, to ano. Umím vyhledávat.

Občas si něco nezapišu, jen pro tu chvíli, nějaký čas to nosím v hlavě a pak to pomalu zapomenu, tedy rozplyne se to v jiném, co jsem si nezapsal.

A pak někdy, v určité chvíli, při určité vůni nebo lomu světla si na to zapomenuté vzpomenu. Ne na přesné znění, ale na pocit z toho. A vím přesně, kde to mám hledat. Jako když pes zvedne čumák a nasaje přesně tu jednu z mnoha tisíc pachových stop.

Tak tedy: Naposledy jsem věděl, že je to v Ryčlovi.

Na první pokus otvírám knihu: „Jsem svobodný, ale můj pohled do aleje je zoufalství.“ Krásné, ale ještě to není ono.

A na druhý pokus už to mám: „nicotou vykastrování“. To jsem hledal. To mně teď bude nějaký čas brouzdat hlavou a brousit a obrušovat mozek.

Jakub Šofar

Mohl bych se snažit život detektivní literární agenturou, to ano. Umím vyhledávat.

Občas si něco nezapišu, jen pro tu chvíli, nějaký čas to nosím v hlavě a pak to pomalu zapomenu, tedy rozplyne se to v jiném, co jsem si nezapsal.

A pak někdy, v určité chvíli, při určité vůni nebo lomu světla si na to zapomenuté vzpomenu. Ne na přesné znění, ale na pocit z toho. A vím přesně, kde to mám hledat.

Jako když pes zvedne čumák a nasaje přesně tu jednu z mnoha tisíc pachových stop.

Tak tedy: Naposledy jsem věděl, že je to v Ryčlovi.

Na první pokus otvírám knihu:

„Jsem svobodný, ale můj pohled do aleje je zoufalství.“ Krásné, ale ještě to není ono.

A na druhý pokus už to mám:

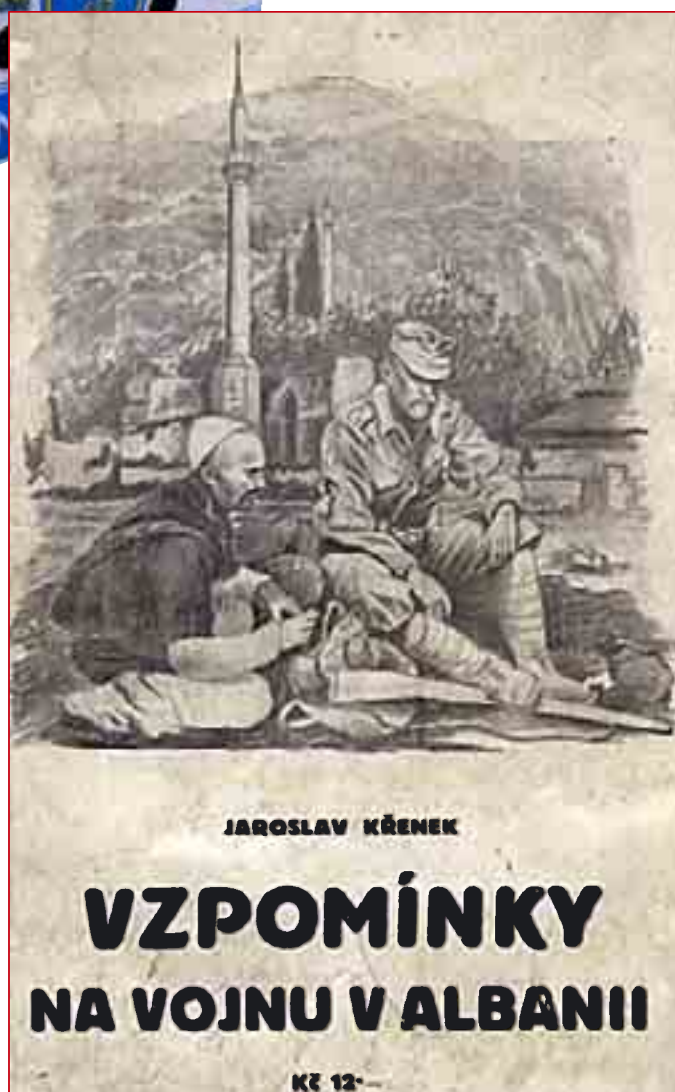
„nicotou vykastrování“.

Z antikvariátních banánovek

P
aul M
c C
artn
ey

Jaroslav Křenek
se narodil 17. 5.
1890 v Třebenicích
nad Ohří. Vystudoval
Vysokou školu
obchodní a zároveň
se zapsal na univerzitě
jako mimořádný
posluchač literární historie
u profesora Jaroslava Vlčka. Působil
jako úředník a posléze ředitel

spořitelny v Libochovicích. Stýkal se s mnoha představiteli české kultury,
kteří jej v Libochovicích navštěvovali. Ve fondech Památníku národního
písemnictví je uložena jeho korespondence s J. Seifertem, K. Tomanem,
Č. Zíbrtem, J. Koptou, R. Medkem nebo K. Engelmüllerem). Debutoval
sbírkou Básně (1915). Dále vydal pohádky Hanzburská saň (1927),

Vzpomínky na vojnu v Albanii

průvodce České Středohoří (1929) a Čtyři albánské povídky (1931).

V roce 1949 odešel do předčasného důchodu. Zemřel 5. 9. 1964

v ordinaci ve Slaném, kam si zajel k běžné lékařské prohlídce.

Na podzim 1917 byl Křenek odveden do armády. Vojenský výcvik absolvoval doslova za humny, v Terezíně. Coby jednoroční dobrovolník dostal na vybranou mezi Ruskem, Itálií a Albánií. Ve svých vzpomínkách popisuje cestu 34. marškompanie na Balkán, pobyt v Tiraně a v Ardenici. Bojů se až do strany 128 nezúčastnil. Křenkem podepsaný výtisk, který jsem zakoupil v antikvariátu v Hybernské, totiž touto stranou končí. Jak jsem zjistil v katalogu Národní knihovny, Vzpomínky na vojnu v Albanii mají stran 181. To se občas u knížek z antikvariátů stane.

V Tiraně museli jsme chodit střílet „s ostrýma.“ Domníval jsem se, že Rakousko spoří munici, když v zázemí sbírá mosazné kliky, hmoždíře, kávové mlýnky. Byl jsem však poučen, že kompanie má předepsaný počet vystřelených patron. Byl prý z toho kravál na jižním úseku fronty, kam přišel staříčkový obrst, který měl na svém papírku napsáno, co musí na svém inspicírunku spatřit. Velitel úseku mu s radostným zadostiučiněním povídá, že žádné střelby zde nebylo potřeba. Obrst kouknul na papírek a tam stojí 800. „Měli jste jich 800 mít vysřídleno; jsme to u veteránů nebo na vojně? Co je to za revoltu? Do večera, než odjedu, ať je jich osm set z kvěrů venku. Dám to feldweblem spo-

čítat, každou hilsnu!“ Odpoledne byla přinesena do lesíčku munice a střelilo se a střelilo, až byly kvěry horké. Tato nezvyklá střelba však byla podezřelou Italům na protější straně a poslali do lesíčka šrapnel. Pak druhý a třetí a teď to začalo. Umlčeli naše pušky nadobro. Po půlhodině střelba ustala, místo polní hlídky, dosud tak idylické, proměnilo se v katastrofální trosky.

Jedné noci jsem měl službu v albánském kriminále. Dole, v chlívcích ze dvorku, byli těžší zločinci, vrazi, rozsochatí, zhusta jednoocí, dva a dva okovy k sobě spoutaní v kalu a špíně zhroutení mezi cikány a cikánkami. U dvířek těchto chlívků jsem přistihl malého zavalitého infanteristu, asi čty-

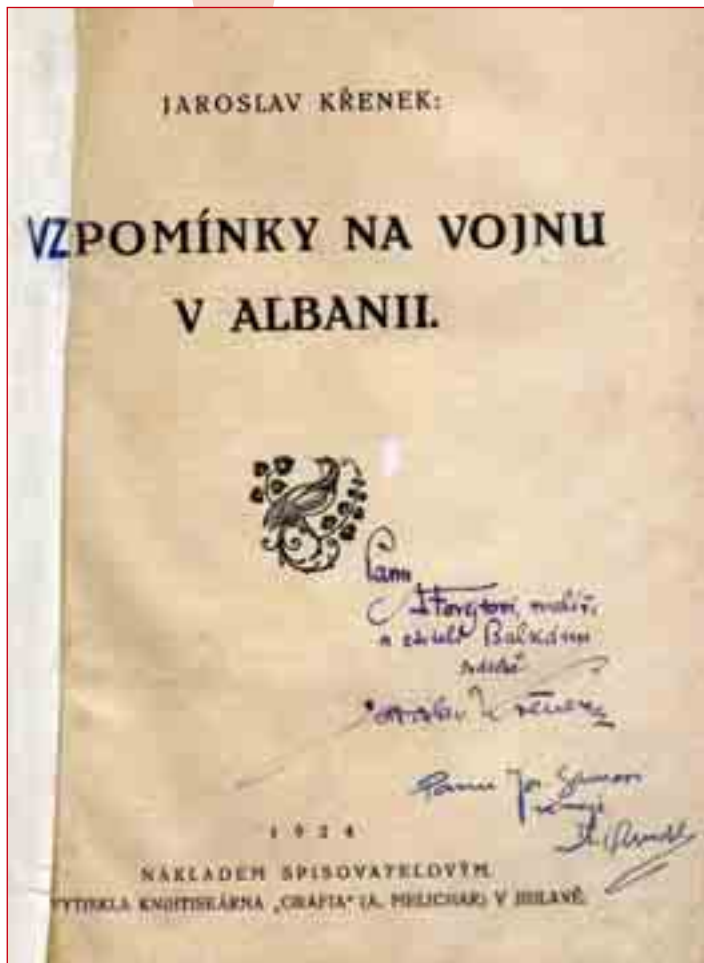
řicátníka, rudého v obličeji. Cynickým basiliščím pohledem díval se na dno lidské společnosti, smál se na loupežníky a sprosté vrahy, nabízel jim cigarety a zdálo se, že se výborně baví. Poněvadž byl večer a profous věznice odevzdal nám službu, zeptal jsem se tloušťka, čeho zde pohledává. Byl to Maďar a rozuměl špatně. Opakoval jsem svoji otázku. Nabídl mně cigaretu, kterou jsem odmítl. Vedl mne do světnice v arestě, kde měl postel, stolek, zrcátko a trochu obvyklých vojenských rekvizit. Z kufříku vyndal šňůru a z kouta přitáhl bílé schůdky. Šňůru hodil mně kolem krku, vybuchnuv v nevázaný smích. Pak kroutil mojí hlavou, jako by předstíral akt pověšení. „Wissen sie?“ řekl, usmívaje se, „za každou hlavu 100 K, ty

Naše feldbánka projela Kavají a vnesla se elegantně na samotný mořský břeh v zátoce dračské. Slunce již zapadalo a v městě rozsvěcovali světla. Na sousedním vozičku seděl četař-žandarm, hlídaje podivnou hromadu sněhu a peří na pohled. Byl to mrtvý pelikán – kolos mezi ptáky., který měl 3 metry šíře, 2 m délky, jeho zoba, to byla malá canoe, jeho peří na prsou – bílá kožšina. Četař byl Albánec, ale rakouský. pocházel z obce Borgo Erico u Zadaru a tam žije 4000 Albánců od dávných let; jede tam na dovolenou a je tolik rád, že veze něco sebou krajanům. V noci si na pelikána položí hlavu a spí. Ve dne ho hlídá. Ulovil ho náhodou. letěli dva z Řecka a on právě vyšel na pochůzku k řece Semení i zamířil a střelil. Obrovský pták zakolísal, vzchopil se, opět zakolísal, až složil křídla a prudce spadl k zemi.

Od vesniček Kolonie a Ardenice stoupá vysoká homolovitá hora, porostlá zeleným lesem. Na vrcholku hory stojí klášter. Tento klášter pojal celý náš grenzjägerský batalion. Bílým portálem vešlo se do nádvoří s loggií, stájemí a mnišskými ambity. Za loggií byl vchod do kostela v starobyzantském slohu. Spravoval jej pop řeckého vyznání s kantorem. Druhé nádvoří klášter bylo ve stylu osmanském s hojností místností, jichž okna otevírala se do romantické krajiny, přes hvozdy a rokle, řeku Semení, k moři.

Fialek byla tu taková spousta, že vycpával jsem jimi psaní, která jsem posílal domů do Čech. Cenzor vyjmul fialky, přečetl psaní, seškrtl inkoustovou tužkou a opět obálku vyplnil fialkami. Došly k nám za 6-10 dní a voněly ještě albánským jarem, zatímco u nás byl chladný počátek března. Jednoho dne, sbíraje fialky, našel jsem v trávě několik lidských lebek a kostí. Kostí některé byly prudce přelámané, jedna z hlav, kterou jsem přičítal mladému zdatnému junáku, měla na levém spánku velkou díru a od ní na všechny strany rozbíhaly se paprscité rýhy. – Někteří vojáci věšeli nalezené lebky a hnáty na olivy; byl to groteskní pohled v šerém háji.

Vraceli jsme se z cvičení do kláštera, naši řadu zastavili sanitáci, neso-
souce na nosítkách cosi ve stanovou látku zabaleného. „To je váš ka-
marád Schöne,“ povídají. „Schválně se otrávil. Chtěl švindlovat
a neuměl to, trouba. Sežral chlorovou sůl. Máme ho zahrabat pod
ňákou olivou.“ Sanitáci postupovali opatrně se svahu. Chvillemi se

Ardenice

Zatímco naše mrtvé vojáky vynášeli z brány kláštera, vnášeli branou mrtvé z kraje. Aby se jim dostalo církevního pohřbu a svaté půdy, museli je přinést do monastýru, při němž byl hřbitov. Obřad v kostele byl dlouhý, každý přítomný dostal svíčku a chodilo se kolem nebožtíka, na jehož prsa byla položena ikona. Pop slouží mši, kantor stojí u pulpitu zpívá z knihy, zatímco dva umazaní kluci po obou stranách vyluzují mečivě bzučící zvuk nosem, v němž patrně není dovoleno ustat, neboť, jakmile některý ustat, obdržel od kantora hlasitý pohlavek. Z kostela vydal se pohřební průvod na hřbitov, veden osobou, která nesla na hlavě ošatku se svařenou kukuřicí, v níž byla zabodnuta rozžatá svíce.

Vrátil jsem se do kláštera a u sousední kompanie našel jsem na pavlači vykloněnou tágšarž, jednoročáka Holtze. Rodnou svojí němčinou děl vážně: „Když se člověk nenají, nestojí za nic. Já vzpomínám nejraději, když jsem měl v civilu svátek a na stole ležela ráno bábovka, k ní byla káva a čokoláda, housky s máslem, zavařeninou a šunkou a hned dopoledne dobrý gábl. To byl guláš, uherský salám, sýr, obložené chlebíčky a láhev vína.

zdálo, že jim Schöne spadne a skutálí se do rokle. Zahrabali ho jen tak bez pohřbu a bez feldkuráta.

Zatímco naše mrtvé vojáky vynášeli z brány kláštera, vnášeli branou mrtvé z kraje. Aby se jim dostalo církevního pohřbu a sváté půdy, museli je přinést do monastýru, při němž byl hřbitov. Obřad v kostele byl dlouhý, každý přítomný dostal svíčku a chodilo se kolem nebožtíka, na jehož prsa byla položena ikona. Pop slouží mši, kantor stojí u pulpitu zpívá z knihy, zatímco dva umazaní kluci po obou stranách vyluzují mečivě bzučící zvuk nosem, v němž patrně není dovoleno ustati, neboť, jakmile některý ustal, obdržel od kantora hlasitý pohlavek. Z kostela vydal se pohřební průvod na hřbitov, veden osobou, která nesla na hlavě ošatku se svařenou kukuřicí, v níž

Ardenice

byla zabodnuta rozžatá svíce. Mrtvý byl zbaven ozdobných šatů a bez rakve pochován. Někdy dostal pop za pohřeb ovci, kterou vlastnoručně odnesl do důstojnické kuchyně na výměnu.

Večer měl jsem tágšarž a když všechno utichlo a usnulo, vyšel jsem před bránu a naslouchal, jak hovoří jarní noc v divočině. Vrátil jsem se do kláštera a u sousední kompanie našel jsem na pavlači vykloněnou tágšarž, jednorocha Holtze. Rodnou svojí němčinou děl vážně: „Když se člověk nenají, nestojí za nic. Já vzpomínám nejraději, když jsem měl v civilu svátek a na stole ležela ráno bábovka, k ní byla káva a čokoláda, housky s máslem, zavařeninou a šunkou a hned dopoledne dobrý gábl. To byl guláš, uherský salám, sýr, obložené chlebíčky a láhev vína. to jen tak se jedlo málo, aby si člověk nezkalil chuť k obědu. Oběd byl kolosální, zapíjel se černým pivem a naposled už jsem musel rozpínat knoflíky a povolovat kšandy.“ To už mluvil Holtze s mystickou ekstází. „Po zdřímnutí přišla svačina, ovšem mimořádně bohatá, protože se na ni zvali známí. Čaj, čokoláda, káva se smetanou, dort čokoládový, mocca, smetanové mističky, sandwiche, preclíky, housky s máslem a medem, zmrzlina, mražená káva.“ Holtze se na chvíli odmlčel. „Dnes vařil jsem si tři želvy. Voda se už dlouho vařila a jejich nožičky se ještě pohybovaly. Těm sviním bylo aspoň 100 roků, byly tvrdé jako guma a cítím, jak se mně ty nožičky ještě v žaludku pohybují –“

Získali jsme nového velitele kompanie, hejtmana Chodila. Něco skorem býčího a brutálního bylo v jeho osobě. Říkalo se o něm, že byl do Albánie přeložen z trestu. Přes to, že byl aktivním důstojníkem, neměl vyznamenání. Voják – nezmar, který uměl vojnu dělat, nebyl jím sic ani uznáván, avšak ani pronásledován; běda ale lajdákům, slabochům nebo nespokojencům, ty by býval dovedl uhonit. Všecky setniny

vyrukovaly denně na cvičení na lehko, jen setnina hejtmana Chodila musela vyrukovat v plné výzbroji s ocelovými přilbami na hlavách. Žádný kopec nebyl mu dost strmý, žádný laufšrit nebyl mu dost rychlý, žádný mundur dost upravený, žádná tvář dost oholená, žádné trní dost ostré, aby do něho poslal poklusem svoji kompanii, řka: „proto jste fasovali mundury, abyste je na vojně roztrhali.“ Když z trní vylezli pokrácení hadráři, opáčil hejtman Chodil: „V 1 hod. celá kompanie nastoupit! Bude mundurvisita a mundury zašité, čisté, jako ze škatulky!“ Naše kopřivové mundury, které jsme vyfasovali v Terezíně, byly již vším možným, jen ne celistvou uniformou.

Ardenice

K raportům hejtmana Chodila přicházeli vojáci s hrůzou, neboť bylo pravidlem, že jít k raportu = býti zavřen. Jäger Novotný stojí u raportu, aby po dvou letech pobytu v Albanii konečně dostal dovolenou. „Podívejte se, jaké má ten chlap boty – Einsperren!“

Hejtman Chodil zavolal mě k sobě a děl: Vy, profesore, vy prý znáte albánskou historii. My očekáváme ještě jarní deště, kdy nebude možno vyrukovat ven s vojáky. Vy budete přednášet o dějinách Albanie, a sice o těch těsně předválečných, ty by mě zajímaly. Přednášku napište co nejdřív, ne-li, dám vás zavřít. Abtreten!“

Připravil
Michal Šanda

P

aul M
c C
artn
ey

Fotoak

tualita

Mácha u maturity

Jestli se vracíme ke státním maturitám. Problémy se vyskytly i s takovým klasikem, jakým je Karel Hynek Mácha. Zeptali jsme se proto hodnotitele Cermatu, Petra Červeného, jak to tedy je. Bylo správně A nebo B?

Samozřejmě B. Mácha pocházel z dvojčat. Karel se po studiích odstěhoval z Prahy do Litoměřic a protože trpěl agorafobií, do své smrti v roce 1836 už z Litoměřic nevytáhnul paty. Kromě této nemoci byl homosexuální orientace, pročež si svou jistou zženštilost kompenzovat psaním poezie. On je autorem sbírky Máj. Hynek Mácha byl svého času znám svým bouřlivým vztahem s Lori Šomkovou. Od ní po pravidelné večerní hádce odcházel s hlasitým třísknutím dveří. Ovšem ne jak se občas mylně v učebnicích udává do Litoměřic, nýbrž do Hrdlořez u Prahy. Zde vlastnil prosperující řeznictví, Spolu s manželkou Andulou, rozenou Boudovou, měli osm dětí. Hynek zemřel v požehnaném věku roku 1901 a je pochován na hrdlořezském hřbitově.

(mš)

Žadatelem o invalidní důchod

P
aul M
c C
artn
ey

Pavel Herot se narodil roku 1965 v Třebíči. Žije a tvoří střídavě v Třebíči a v Martínkově. Vydal básnické sbírky Evangelium zázraku (1993), Hlavy z podzemí (2005) a knihu existenciálních mikropróz Kus mne v čítance (2008)

Pavel Herot

Lékaři nemohou najít na mě žádnou nemoc. To mám pech, zrovna v tak historické době pro můj život a já se zázračně uzdravím. Obvodní je nešťastná. Dneska jsem byl dokonce na plícním, když mne nedávno poslouchala na zádech konstatovala, že to tam někde na plících rachotí, jako ze záhrobí. Dneska přijdu na inštanc, kde mne postavili před stroj a po nádechu něco zmáčkli. Potom mi ukázali negativ dva krát A čtyři. Možná menší, nebo větší. A viděl jsem své plíce a uprostřed bílou díru. To bílé

je co? Řekli mi, že srdce. Vidím tam dívku s květinami a její odpověď mi vyvedla z míry. Že tam nic takového není a latinsky něco povídala co to je. Žádal jsem kopii a to prý nesmí. To by byl důkaz, že jsem se nemýlil. Budu muset zajít jinam. Plícní a divila se, že kouřím čtyřicítku. V pondělí si jedu na psychiatrii pro psychotesty. Ty snad dostanu, dva dny od osmi do čtyř trvaly. Obzvláště ty abstraktní. Třicet let dělám do abstrakce, takže jsem našel tolik výjevů, že paní psycholog ze zájmem si nechávala každý popsat. Dokonce se musela ke každému obrázku z deseti znovu vracet po pěti hodinách s tím, že nestačila si všechno zapsat. Sedm set šedesát otázek, ano, ne. To jsem si také užíval. Ani jednou jsem nezhadil, protože po dvou, třech stovkách se některé opakovaly v jiné podobě. Před obědem, kdy už počítač vyjel posudek jsem paní doktor psycholog řekl, že test hrůza, co? Ona, že hrůza. Po obědě už mi odpověděla, že ho ještě nečetla. Vyjela také na mne sedm čísel a musel jsem je říct pozpátku. Doprčic, já si všechny vybavil. nepamatuji si jména, slova. proč se mi zrovna tam vrátila paměť, nechápu. Třeba vymyšlenou adresu si pamatuji dodnes. Znalostní - z padesáti jsem si nevzpomněl, co vynalezla Curie, atom, jenomže to jsem si nevzpomněl. kdežto u některých jsem chtěl dodat větší množství informací, paní nechtěla se ode mne vzdělat. když jsem se jí ptal, jestli je to správně, řekla, že neví a že výsledky má jinde. Jsem rád, že mi nešlo sestavovat z různých částic věci, motýla, velblouda a tak. Jsem pyšný, že jsem nechodil do školky a tady by se ukázalo, že ty dvě návštěvy mi stačily vědomostně. A to bych nerad, on to byl den a jindy jenom dvě hodiny, přesně. když jsme se seznámili podáním ruky, řekl jsem jí, že jsem z autobusu viděl Tibetskou vlajku. To se otrásla. Po vysvětlení se zase dostala do normálního stavu. Co jsem to viděl. Zkřížili se dvě letadla a potom vytvořily ony čáry. Vycházelo Slunce a tak jsem sledoval až bude nad nad a mezi nimi. Nic tajemného. V pondělí mi ale ty výsledky musí dát. Potřebuji znát výši své idiocie. Na to mám ze zákona právo. A když zjistí, že jsem po psychické stránce fit už mi obvodní nebude moci zakazovat řídit auto, na zkoušky kašlu, ty děláš každý blbec. Svépomocí se vše naučím, jako na počítači. Pouze na letadlo, tam je budu potřebovat. Kousek od bytu mám letiště. V minulých dnech jsem měl deprese, ale to vypadá, že to bylo jenom změnou úvah. Ledviny prý fungují, jako ruské hodinky. Prý bolesti mohou být od zad. Tak nevím, má to význam si nechat je ještě vyšetřit? Asi už ne. Zjistí se, že to není bolest, ale jenom mimo konstituční klam.

Paul McCarty

Křtění oslí vodou

Složení zemské půdy způsobilo, že studny, které byly v horní části Proseka již ve starých dobách budovány, byly velmi hluboké a často měly nedostatek vody. Tak zřízena byla dle starých zápisů při krčmě čp. 2 blíže kostela r. 1600 studna 38 m hluboká. Časem však byla zasypána, protože vyvážení vody okovem vyžadovalo mnoho času a namáhání. Při čp. 1 měli k vytahování okovu zvláštní zařízení. Při hřídeli byla klec, do které vpuštění byli velcí psi, kteří pobíhající v kleci, otáčeli hřídelem a tak vodu okovem vytahovali. Většina obyvatelstva odkázána však byla na vodu v rybníce a ve studánkách.

Protože cesta od studánek byla ve špatném stavu a vosení vody ve voznicích pro příkrost cesty nebylo možné, zakoupili si hospodáři, kteří k napájení dobytka více vody potřebovali, k nosení vody osly, dle příkladu obyvatel horských krajin, kde k nosení břemen vůbec užívají soumarů. Tak měli osly v čp. 1 (u Světů), v čp. 2 (u Pařízků), v čp. 6 (u Malých), v čp. 7 (u Hausmanů), v čp. 8 (u Semeckých), v čp. 10 (u Vlasáků).

Děvečka vložila na osla dřevěné sedátko s háky, na kterých zavěšeny byly putýnky a kráčeje vedle osla, vedla ho ku studánkám. Nabrala vodu a obtěžkaného oslíka obrátila na cestu k domovu. Oslík kráčel pomalu a bezpečně. Před zavřenými vraty zahýkal. Hospodyně otevřela, vodu vylila do větší štoudve a osla s prázdnými nádobami znovu pro vodu poslala.

Zle bylo, potkali-li se dva oslíci a byli ve špatné náladě. Jeť osel často vrtošivý, Dali se do sebe, pokopali se, vodu rozlili, div putýnky nerozbily a děvečky musily krotiti jejich divokost pruty. Někdy také osel zapomněl na svou povinnost, zjankovatěl a odbočil na stráň okusovati bodláky.

S radostí uvítána byla v obci zvěst, že pro cukrovar v Čakovcích vedena bude voda přes pozemky prosecké. Ihned hledělo zastupitelstvo obecní výhody využítkovati a připojilo se s Vysočany k vodovodu. Mezi Střížkovem a Prosekem zřízen vodojem (1500 m³) a položen vodovod přes Prosek k Vysočanům. Tak bylo od 1879 o užitkovou vodu postaráno. Vodu k vaření a pití musily si však hospodyně ještě dlouho po zřízení vodovodu nositi v putnách ze studánek.

Putování oslíků ku studánkám přestalo. Brzy byli prodáni a zůstala na ně jen vzpomínka. Nikdo ze starších občanů proseckých nemůže považovati za urážku, řekne-li se mu, že je křtěn oslí vodou. Vždyť i na faře osel nosil vodu.

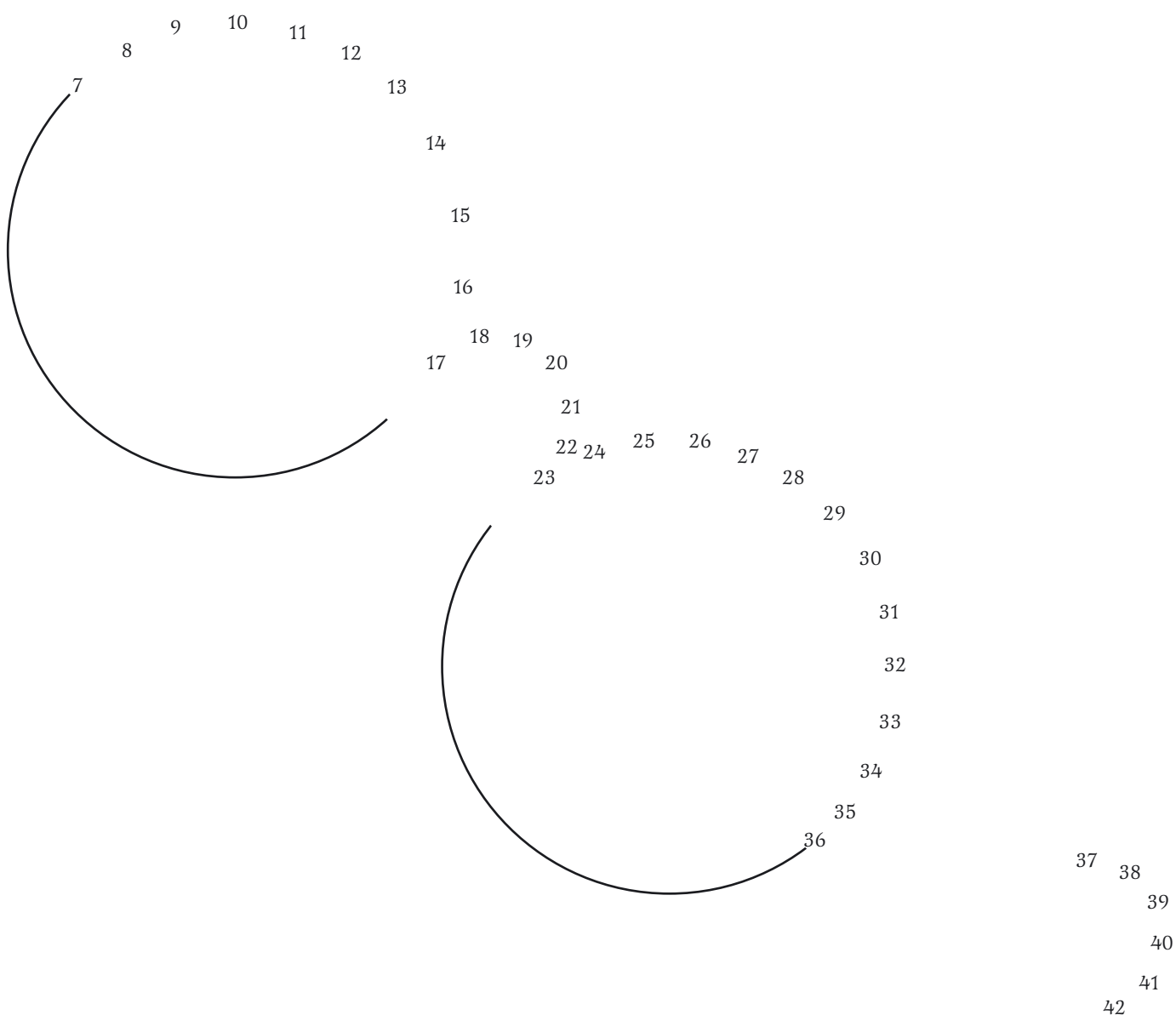
Z knihy Obec Prosek (1927)

Alois Jiroutek

Spojovačka

Legendární instrument Johna Lennona, proslavený filmem Jak jsem vyhrál válku

1 2 3 4 5 6

P

Liszt
a Wagner...

Paul M
c O
artn
ey

v Piešťanech

1.

*Martha
my dear!*

2.

Don't
forget
me!

3.

Martha
my love!

G
eorge
Har
riso
n

**Nouze mě nutí, abych začal
kopat trochu i sám za sebe**

Štěpán Málek se narodil 24. 11. 1966 v Chlumci nad Cidlinou. Akademický sochař, předseda Klubu konkretistů (KK3), vysokoškolský pedagog, jenž „demonstrativně“ opustil univerzitu po šestnácti letech a frontman čtvrt století fungující punkové kapely N. V. Ú. Každý bod z tohoto výčtu v sobě ukrývá zajímavá témata a především zážitky a zkušenosti tohoto charismatického umělce. Zvláště v poslední době je Málkův život poměrně překotný i kvůli jeho určitým rozhodnutím a změnám. Abychom se pobavili o tom, proč se rozhodl opustit fakultu, o fungování KK3 i jeho vlastní tvorbě výtvarné i hudební, setkali jsme se jedno sobotní odpoledne Klubu konkretistů a zde máte možnost vidět výsledek.

V závislosti na reportáž, jež proběhla na České televizi v Událostech v regionech (<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/180615-plat-lektora-univerzity-na-zivotni-naklady-nestaci/>), kde je popsána tvoje situace akademického sochaře, který po šestnácti letech praxe odešel z univerzity z finančních důvodů a byl vlastně jediný, kdo byl schopen a ochoten takový krok udělat a nebyl jen tím, kdo nadává v hospodě do piva a po tom je krotký jako beránek a nic mu vlastně nevadí. Byla finanční stránka věci jediným důvodem tvého odchodu?

Ne, bylo to tak napůl. Finance samozřejmě rozhodovaly hodně, ale principiálně mi to přišlo blbě. Já vím, že jsou tu nastaveny od ministerstva nebo státem nějaké tabulky a mechanismy, ale já si pořád říkám, tak jsem akademicky vzdělaný člověk, mám za sebou šest let studia, šestnáct let praxe, mám za sebou nějaké výsledky a najednou se to všechno smaže kvůli štemplu úředního šimla, což mi přijde postavený na hlavu. Nehledě na to, že další věc je, že celá ta struktura výuky už byla

tak podivná. Já už jsem vlastně i ztrácel motivaci. Protože jsem si říkal za mizerný peníze dělat práci, která nemá smyslu... Mně už to občas přišlo jako parodie na vysokoškolskou výuku, protože tam jde o to, aby studenti sbírali body a ne si osvojovali znalosti. Takové absurdity, že třeba jsem učil ve dvou učebnách naráz přes čtyřicet studentů, takže jsem pendloval mezi dvěma učebnami, kde jsem učil kresbu, dvojnásobná práce. Učil jsem třeba některé disciplíny, kde mi dali dohromady pokročilé studenty z katedry a úplné elévy z jiných kateder a já mám pro to srovnání – Lze zároveň učit angličtinu začátečníky a pokročilé? Asi ne. Tohle tam po mně vlastně chtěli.

Člověk by třeba víc zabral, kdyby měl nějakou motivaci. Ale jakou?

V této souvislosti jsem si vybavil slova kancléře univerzity, který mluvil ve výše zmíněné reportáži o tom, že nemáš docenturu, profesuru, zkrátka potřebné body a s ohledem na to slova Dáši Magincové, že vlastně ani nemáš možnost

ty body získat, neboť pro tvoji činnost nejsou tabulky vytvořeny.

Mám tu možnost. Měl jsem podanou přihlášku na doktorandská studia. Jedny zkoušky jsem absolvoval vloni v Ústí nad Labem, tam jsem neuspěl, protože mně posléze bylo řečeno, že byt jsem vyhověl kritériím zkoušek, ale nevybral jsem si školitele, což v propozicích nebylo, tak jsem nemohl být přijat. To mi přišlo trochu účelové. Tak jsem si dával přihlášku do Banské Bystrice, protože mám téma disertační práce, je to něco, na čem průběžně dělám. Je to na téma Konstruktivní a reduktivní tendence na umělecké scéně východních Čech. Chtěl bych to jednou dotáhnout. Jenže s tím mizerným platem bych to stejně nebyl schopen ufinancovat, nějaké dojíždění a podobně.

Ještě k té motivaci. Sice mi bylo řečeno, že kdybych se dostal na doktorát, tak by mi přidali asi tisícovku. Ale to je s prominutím... ani nechci říkat k čemu.

Prostě mi tenhle systém přijde strašně demotivující. Nechci, aby to znělo jako že zehráám nebo že si hojím záhu, ale já se vů-

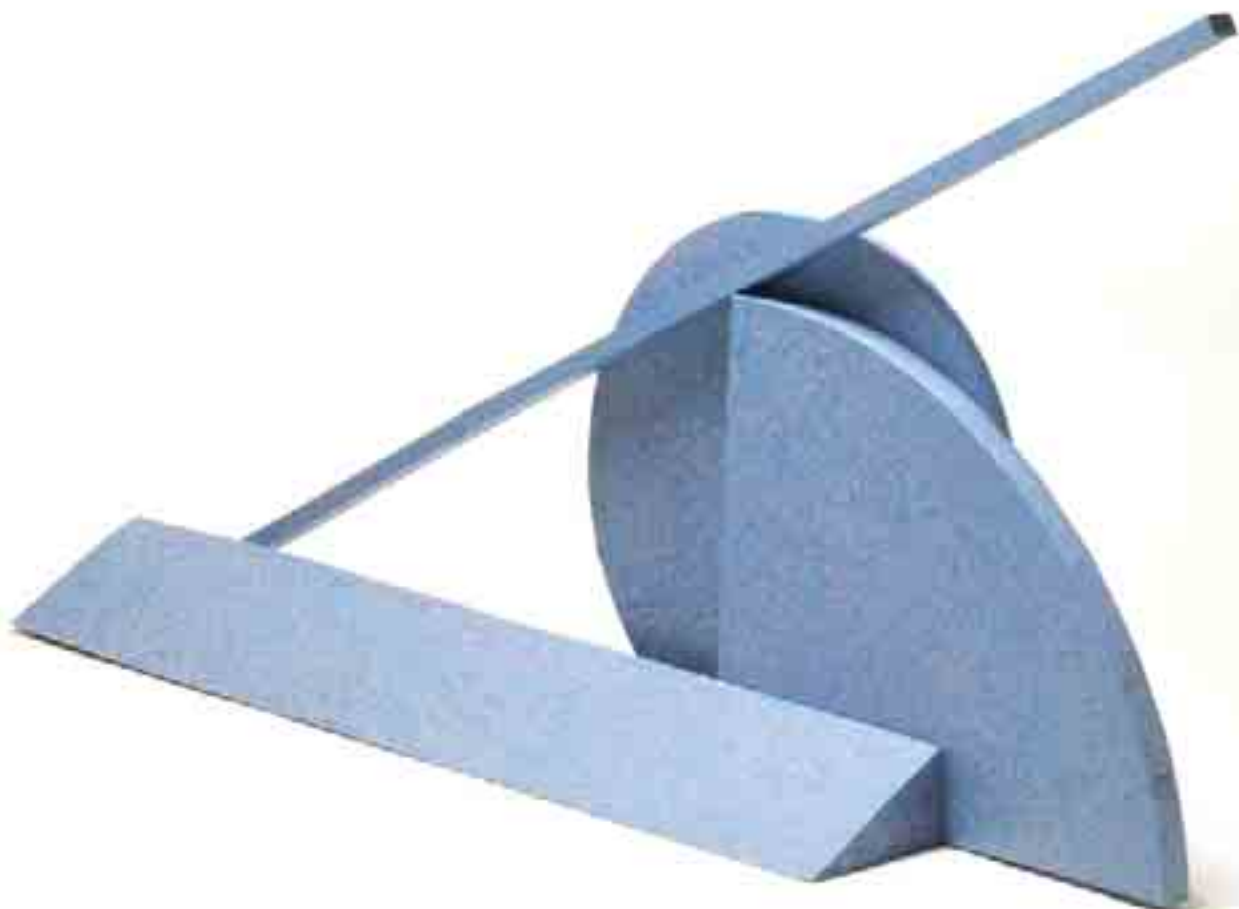
Přesně tak, oni jsou rádi, že jsou rádi. Ony už proběhly nějaké reakce v tisku krátce po mém odchodu a hodně kolegů mě potkalo a říkalo „Dobře jste to řekl. My vám fandíme, to je v pořádku. A jestli budete mluvit s médii, ještě jim řekněte tohle a tohle a tohle.“ A já jsem říkal, proč jim to nepoví sami. Já to chápu, že se bojí i o to málo, co tam mají, ale ve mně se to nějak zlomilo a přišlo mi to i nedůstojné v tomhle dál pokračovat. Byť jsem si tím zadělal na značné existenční problémy.

bec ptám, jak dlouho může tenhle systém vydržet. Ta škola se tváří na vrch huj a ve spod se to drolí. Možná se pletu...

A co se týká kolegů, ať už z jakékoli fakulty, tak u nich i tak vládne spokojenost, že aspoň někde mohou být, předpokládám...

Přesně tak, oni jsou rádi, že jsou rádi. Ony už proběhly nějaké reakce v tisku krátce po mém odchodu a hodně kolegů mě potkalo a říkalo „Dobře jste to řekl. My vám fandíme, to je v pořádku. A jestli budete mluvit s médii, ještě jim řekněte tohle a tohle a tohle.“ A já jsem říkal, proč jim to nepoví sami. Já to chápu, že se bojí i o to málo, co tam mají, ale ve mně se to nějak zlomilo a přišlo mi to i nedůstojné v tomhle dál pokračovat. Byť jsem si tím zadělal na značné existenční problémy.

Zvlášť když vezmeme v úvahu, jak tedy vypadala ta výuka, tak se asi opravdu

nedá s klidným svědomím pokračovat...

Právě. Hlavně když má člověk vychovávat a motivovat budoucí pedagogy. Ale jak je může motivovat uštváný kantor, který půlkou hlavy myslí na to, kde si přivydělat. No, nevím.

Mě třeba ještě pobavilo, když jsem četl reakce v tisku, že dobří pedagogové jsou dobře ohodnoceni, takže já bych si z toho asi logicky měl vyvodit, že já jsem byl ten blbý a špatný.

Sám jsem slyšel vyprávění studentů, kteří mají zájem zabývat se grafikou, grafickou přípravou tiskovin atp., že oni ten základ toho, co by vlastně chtěli a měli dělat, získávají až ve vyšších ročnících, byť se to po nich požaduje již od začátku a v těch vyšších ročnících jsou ty praktické a podle mě stěžejní předměty oboru naprosto bez výuky.

Je pravda, že se tam spousta věcí děje naprosto formálně. Jenom pro tu čárku. A hodně kantorů i říkalo „když to je takhle, tak já si jenom odučím, co musím a víc na to drbu“. Takže já si říkám, kurva, tohle má být vysoká škola? Kde je ta akademická úroveň? Bohužel třeba na katedře, kde jsem působil, mi přišlo, že opravdu spousta disciplín se už deklasovala na úroveň jakýchsi seznamovacích rychlokurzů. Když dělám nějaké workshopy, tak mívám občas pocit, že to má větší záběr a úroveň než v těch podmínkách, které jsme měli tam. Je to smutný.

Přejdeme tedy k veselejším tématům. Jsi předsedou Klubu konkrétistů (KK3), tedy nejpovolanější osobou k tomu, abys jej v krátkosti představil, uveď.

Klub konkrétistů je sdružení, které se zabývá nezobrazivými tendencemi. Funguje v Čechách a na Slovensku už od šedesá-

tých let. Jsme několika generační sdružení a byť někteří kritici a teoretici umění hovoří o tom, že to jsou přežití tendence, tak mohu prohlásit, že tomu tak není, protože našimi kolegy jsou lidé z řad mých bývalých studentů nebo ve věku studentů. Je tedy vidět, že nezobrazivé tendence, reduktivní tendence, geometrie a takové meditativní záležitosti v umění, jsou stále živou otázkou. Ono také proč by nebyly.

A pověz nám, jak vlastně vnímáš umění ty? Třeba zrovna „tvůj obor“ – nezobrazivou tvorbu?

Jako cokoliv jiného. Očima, duší a srdcem. Je to obraz jako každý jiný, byť tedy není zobrazivý, protože nenese žádné konkrétní sdělení, žádnou literárnost, žádnou anekdotu, ale já si myslím, že každý artefakt je otázkou zážitku a prožitku a také o tom, jak si to člověk pustí k tělu. Dneska je trošku problém, že jsme zvyklí na rychlé, instantní informace, které zařvou a chyt-

Abych to řekl úplně jednoduše, tak tvoříme a vystavujeme. Tudíž co se týká výstavní činnosti a prezentace naší tvorby, tak tam si myslím, že se nám daří, neboť ať jako jednotlivci či jako sdružení, máme kolem šesti výstav do roka po různých vlastech českých.

nou tě za pačesy, což tento typ tvorby není. Ten je naopak právě o tom, že by člověk měl, jak se říká, zklidnit mysl a vstoupit do dialogu, na což je spousta lidí dneska líných, protože právě ty rychlé, instantní informace jim stačí. Zase pokud má člověk nějakou ideu kultivovat spoluobčany, tak, si myslím, to do jisté míry jde. A to i právě touto formou, byť nikdy nepůjde o nějaké široké masy. Ale na to snad ani tohle umění neaspiruje.

Dozvěděli jsme se, čím se sdružení KKŽ zabývá, koho sdružuje, ale ještě by mě zajímalo, jak se může „běžný občan“ s klubem dostat do kontaktu, aby „mohl být kultivován“. Stručně řečeno, jak se prezentujete?

Abych to řekl úplně jednoduše, tak tvoříme a vystavujeme. Tudíž co se týká výstavní činnosti a prezentace naší tvorby, tak tam si myslím, že se nám daří, neboť ať jako jednotlivci či jako sdružení, máme kolem šesti výstav do roka po různých vlastech českých. Teď poslední, čerstvá, je výstava v broumovském klášteře, což je úžasné. Já mám totiž empiricky ověřeno již za posledních x let, že tento typ geometrie a reduktivní tvorby si velice rozumí s prostory, jež mají určité genius loci a zrovna v tomto případě, když to řeknu hodně sprostě nebo vulgárně, kolečka a čtverečky si s barokem vzájemně dělají hrozně dobře.

V Broumově to ale nebyla jen výstava, jestli se nemýlím, byla to týdenní akce, kde se konaly přednášky, workshopy atp.

Byl to vlastně první ročník akce Broumart, který zorganizoval jeden z našich nadějných, mladých kolegů Michal Čepelka a opravdu klobouk dolů, protože tomu věnoval opravdu hodně energie. Je to pro něj první taková zkušenost, ale myslím, že se toho chopil velice dobře. On vlastně pochází z Broumova, je to milovník regionu. On Broumov je úžasné město, má silného genia

loci, ale svým způsobem je to tak trochu bohem pozapomenutý konec, takže pokud tam někdo nejede cíleně, jako turista nebo na nějakou akci, tak tam lidi jinak moc nezabloudí a je to škoda, pochopitelně. Je to město, které má úžasnou historickou tradici a myslím si, že i tyhle drobečky mohou přispět ne snad aby se vzkřísila zašlá sláva, ale aby neupadlo v zapomnění.

Vraťme se na chvíli zpět od pořádaných akcí k tvorbě. Když jsem vás sem přišel jednou navštívit, tak jste právě připravovali výstavu a zmiňovali jste se o zjevném rozdílu mezi oběma autory a to nikoli tematicky, téma je naopak stejné, ale že je poznat, co malovala žena a co muž. Mohl bys to nějak ozřejmit nebo spíš celkově odkrýt tvůj pohled na, jak se říká, genderový rozdíl v tvorbě?

Ano, to byla výstava Lenky Hypiusové a Ludka Filipského. Oni oba jedou podobný program, ale i přesto poznáš, co dělala žen-

ská a co chlap. Já na jednu stranu nemám moc rád tohle pohlavní rozdělování umělců. A vůbec mi to kolikrát nesedí, když se z toho dělá takový až hysterický program. Na druhou stranu jsou takové osoby jako například, když to vezmu ze světových umělců, Frida Kahlo, nebo z těch mně blízkých Eva Hesse nebo z našich Adriana Šimotová, Eva Kmentová, Lenka Klodová, to jsou prostě ženské, kde evidentně vidíš, že je to ženské umění, ale přitom to není takový prvoplánově vytrubovaný program. Takový ženský esprit v tom je obsažen přirozeně a z podstaty. A tím je mi to kvalitnější, než když někdo křičí já jsem žena, já jsem gay a tohle je ženské umění a gayské umění, mně to přijde trochu křečovitě. Pracuju prostě s tím, co mi Bůh nadělil - jsem chlap, jsem žena, jsem homosexuál, ok. Možná to přirovnám trochu neohrabaně, ale když se mají lidi rádi, tak se líbají, ale když se někdo demonstrativně vykusuje na ulici, aby všichni viděli, tak mi to přijde takové, ne-

On Broumov je úžasné město, má silného genia loci, ale svým způsobem je to tak trochu bohem pozapomenutý konec, takže pokud tam někdo nejede cíleně, jako turista nebo na nějakou akci, tak tam lidi jinak moc nezabloudí a je to škoda, pochopitelně.

Navíc, proč bych nemohl prodávat, když prodávají jiní. Lidi se často ofrňují, nad tím, proč někdo prodává a já říkám, sakra, proč by nemohl? Vždyť je to výsledek jeho práce, výsledek nějakého jeho úsilí, věnoval tomu nějakou energii a myslím si, že i tržní mechanismy lze akceptovat s určitým vkusem a etikou.

jsem úzkoprský, ale nevkusné. Je mi až trapně za ty lidi, ne že bych jim nepřál lásku a je mi jedno, jestli to jsou dva chlapi, žena s chlapem nebo dvě ženy, ale spíš že je to demonstrativní cosi. A v téhle rovině mi občas tyto umělecké tendence řešící genderovou otázku připadají.

Přiblížil jsi aktivity Klubu konkretistů, tvých kolegů, ale ještě jsme se nedostali k tomu, co vlastně děláš ty, k tvojí tvorbě.

Já jsem teď právě poměrně dlouho s pomocí naší koordinátorky kopal za Klub konkretistů a nouze mě nutí, abych začal kopat trochu i sám za sebe. Dlouho jsem nad tím váhal, protože jsem si tím nebyl úplně jistý, ale podpora lidí kolem mě přiměla k tomu, abych se do toho pustil. Takže jsem konečně rozjel webové stránky www.malek.ma-web.eu, které jsem neustále odkládal, protože jsme upřednostňovali jiné věci. Je to vlastně prodejní web. Něco malinko se mi už podařilo prodat, průběžně ho doplňujeme s webovkářem, neboť já jsem poměrně virtuální neandrtálec, takže bez pomoci zkušenějších bych se s tím nepoprál. Důvodů je víc, proč své stránky mám. To finanční hledisko tam je, to nebudu popírat. Ale mám i v podstatě plné depository, tudíž abych si uvolnil místo pro novou tvorbu, tak to do stanu mezi lidi. A já zas vím, že když si ode

mě někdo něco koupí, pokud to nejsou nějaké dary přátelům a podobně, tak asi ta investice je i záruka toho, že to neskončí někde pod skříní, ale té věci si bude vážit a bude v dobrých rukách. Navíc, proč bych nemohl prodávat, když prodávají jiní. Lidi se často ofrňují, nad tím, proč někdo prodává a já říkám, sakra, proč by nemohl? Vždyť je to výsledek jeho práce, výsledek nějakého jeho úsilí, věnoval tomu nějakou energii a myslím si, že i tržní mechanismy lze akceptovat s určitým vkusem a etikou.

Podle mě je to práce jako každá jiná.

No právě. Bohužel, tady v té republice jsou ty laťky nastavené tak, že pokud to není nějaká mediálně provařená hvězda, která se umí vetřít do přízně mocných, tak je to často postavené jako že básníci a umělci, ať si to někde šušní, ať si dělají to svoje umění, ale hlavně s tím neotravují běžného občana a nedej bože, aby za to něco chtěli. Ale tomu je tak asi od doby, co je historie historií.

Na mě celá situace působí tak, že umělci jsou bráni jako hospodští povaleči, kteří občas v opojení něco naškrábou, načmárají, jako nezkratní bohémové a přitom si myslím, že realita je naprosto odlišná.

Je to fakt, já to mohu z pozice abstinence potvrdit. Zas na druhou stranu jsou

umělci, kteří se intoxikují lecčím, ať už z hlediska inspirace nebo proto, že jsou to vesměs velmi senzitivní lidé, a v důsledku nejsou schopni unést tíhu reality, perou se s nějakými vlastními démony nebo těmi zvenčí. Umělec vždycky nějakým způsobem něčím vybočuje z normy. Někdo si na tom dokáže postavit celou kariéru, pro někoho je to jen nechtěný důsledek toho, že se narodil s darem či jistým potrefením. Je to různé a museli bychom se bavit o konkrétních případech.

Samozřejmě většina umělců, která to myslí vážně, tak tomu dává veškerou energii a čas, vlastně to pak nese oběti i v osobním životě a tak podobně. Já tím, že jsem ještě muzikant, tak vím, o čem mluvím, protože obojí se na jednu stranu, čímž tady nechci brečet, podepsalo na tom mém běhu života, ať člověk chtěl nebo nechtěl. Ale co naděláš.

Když jsi zmínil, že jsi muzikant, mohl bys na závěr představit svoji skupinu N. V. Ú., jíž jsi frontmanem?

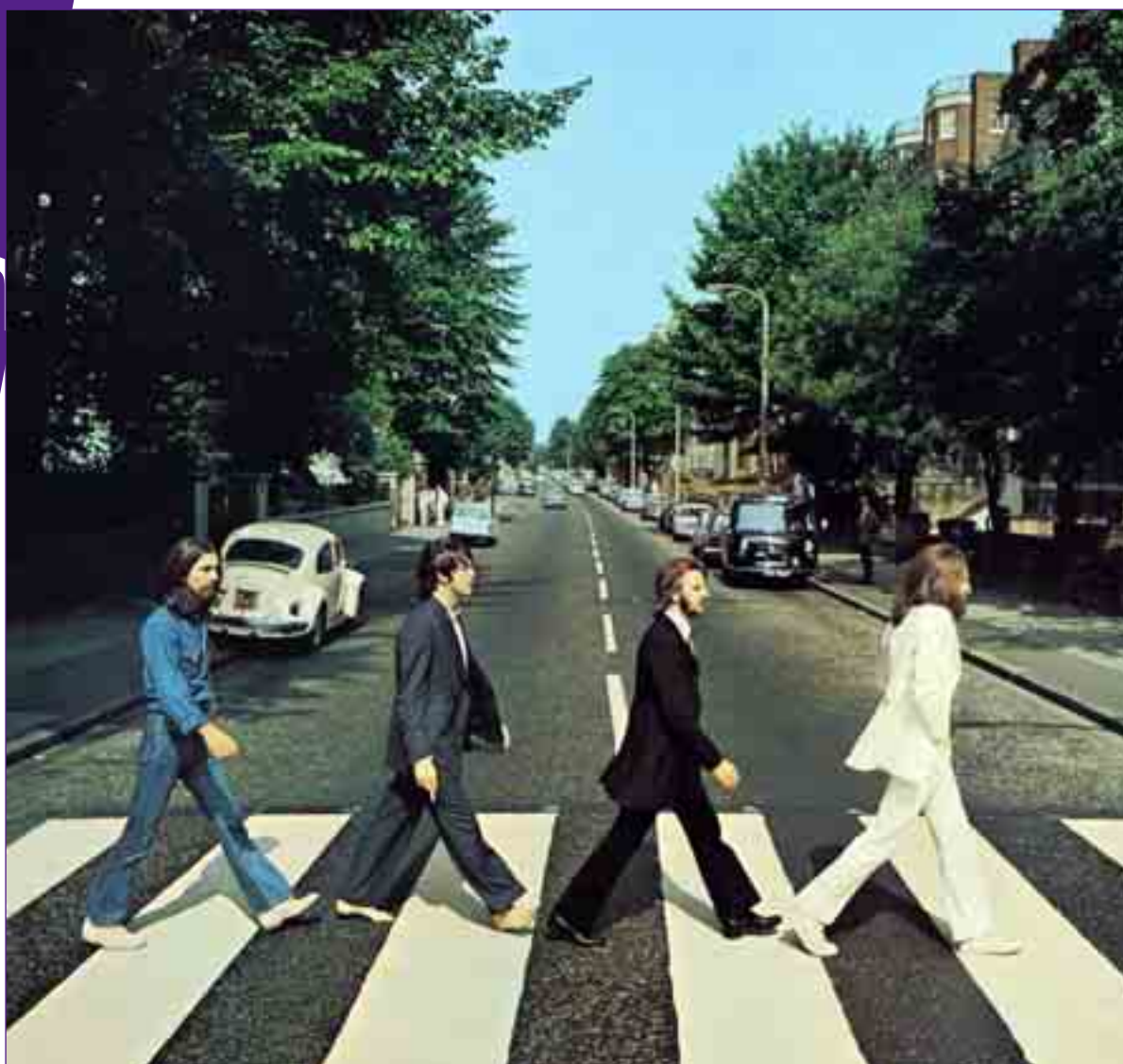
N.V.Ú.čka jsou punková kapela, která letos funguje 25 let, takže já jsem už vlastně takový trilobit, čtvrt století života jedem v punku jako v tanku. I když samozřejmě já jsem číchl k punku už ve čtrnácti, je mi pět a čtyřicet, tak ať si čtenář spočítá, jak dlouho už v tom funguji. Je to takový zajímavý paradox, protože zatímco moje výtvarná produkce mluví spíš tou tichou řečí, tak muzika je pravý opak. Já říkám, že člověk k životu potřebuje obě polohy – někdy si chce zalézt do ticha a jindy se mu chce křičet. Život mi nabídl dva jazyky, kterými se mi dobře mluví. V té vizuální sféře je to redukce, geometrie, meditativní tendence. V muzice mi vyhovuje ta parketa ukřižovaného rock'n'rolu. Já si myslím, že si to nikterak neprotiřečí. Nejsem schizofrenní, jak si někdo myslí, že jsem Jekyll a Hyde, tak to nic takového. A myslím si, že ani nejsem jediný.

Připravil
Martin Šimák

G
eorge
Har
riso

Varování ministra dopravy

Nepřecházejte přes přechod bez rozhlédnutí!

G
eorge
Har
rison

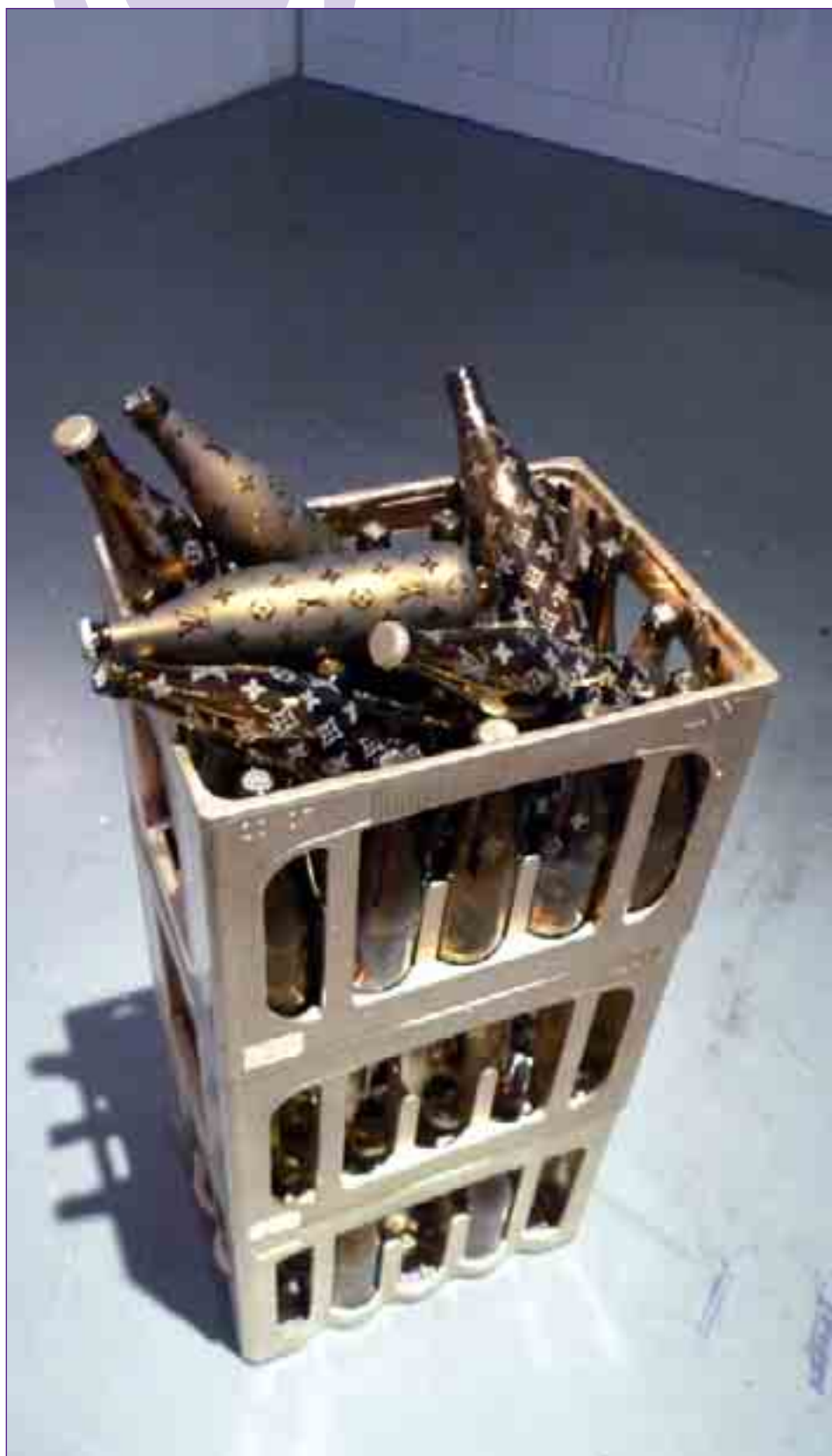
n UMPRUM

Rok se s rokem sešel a na Uměleckoprůmyslové škole v Praze už zase byly klauzury.

(mš)

G

Jan Ježek Mezi řádky

Jan Ježek se narodil roku 1977 v Prostějově,
v současnosti žije v nedalekých Myslejovicích.

Pracuje jako žehlíř. Dosud publikoval ve
fanzinu Cori Celesti (Klub přátel díla
T. Pratchetta), píše povídky do časopisu
Pevnost, dva jeho komiksové scénáře se staly
součástí projektu PhantastyX. Krom toho
zvítězil v prvním ročníku soutěže AI 2051,
pořádané Pevností a společností Intel,

s povídkou Dům Paměti.

Zenská musí mít pořádný základ, říkávala moje babička z Hulína, a přesně taková byla ta dívka, co vesla do nádražní čekárny, doprovázená různým klapáním vysokých podpatků. Ty vytvářely z jejích, jinak jistě baculatých lýtek, umělecké dílo, nesoucí postavu plných tvarů k nejbližší plastické sedačce. Když si položila kabelku, a nezbytnou igelitovou tašku vedle sebe, sedla si, a s vrozenou elegancí přehodila nohu přes nohu. Chvilí jsem pozoroval to vzrušující představení, a pak sklopil zrak zpět ke knize, abych zjistil, že se mi těch doposud přečtených patnáct stran, vykouřilo z hlavy. Vrátil jsem se raději k pozorování módně, přitom decentně oblečené dívky. Oválný obličej ozdobený brýlemi zrovna soustředěně studoval obsah kabelky. Po chvíli ruka s překvapivě štíhlými prsty vytáhla knihu. Ve stejný okamžik se podívala na mě. Jakoby nic jsem se vrátil do války na konci světa, ale ze strašlivého utrpení brazilských chudáků jsem nevnímal vůbec nic. Musel jsem myslet na podivná skla, vznášející se jí před očima zdánlivě bez opory, a na ledově modré oči, skrývajícemi se za nimi. Pěkně od podlahy jsem se dal do studia krásné čtenářky. Silné, přitom ladné nohy v černých punčochách, končily u bílého lemu červenočerně kárované minisukně. Bílou halenku skrývalo kožené sáčko bez kapes. Všiml jsem si, že kromě knihy teď drží ještě malý blok a propisku. Další ledový pohled vyslaný mým směrem mě vrátil zpět ke kotníkům. Kolem nich se vinul vzor, díky punčochám nezřetelný. Tetování? Hena? Na té dívce bylo něco zvláštního, dráždilo mě to jako řasa v oku. Ještě chvíli, a začal bych ronit slzy zvědavosti, kdyby nezazněl hlas oznamující příjezd vlaku do Olomouce. Dívka se s nespokojeným výrazem zvedla, knihu, blok i propisku schovala do igelitové tašky, a se stejně ráznou podpatkovou melodií s níž přišla, mi zmizela v davu cestujících.

Nečekal jsem, že bych ji ještě někdy potkal, proto jsem byl docela překvapený, když

Třetí den jsem se zdržel v práci, a na nádraží spěchal celý říční, a napnutý, jestli se objeví. Bylo krásné jarní počasí, slunce vylákalo všechny cestující na peróny a zastávky, takže čekárna byla skoro prázdná. Ona tam už seděla, soustředěná na preparaci informací s tajemné knihy. Na jasně žluté šaty by měla mít zbrojní pas, blesklo mi hlavou. Chvíli jsem postával u dveří, jakoby čekárna byla plná, a já doufal v malý zázrak volného místa. Nejspíš mě ani nevzala na vědomí. To nebylo příliš povzbudivé.

druhý den ve stejný čas opět vešla do čekárny. Sáčko vyměnila za krátký sametový kabátek, minisukni za sukni nad kolena, a podpatky za pohodlné, šněrovací polobotky. Kolem kotníků se nevinulo žádné tetování. Musel to být vzor na punčochách, řekl jsem si s trochou zklamání, které však záhy vyvanulo, když jsem si všimnul zlatého řetízku zdobícího pravý kotník. Detaily dělají divy. Následoval stejný rituál jako včera. Kniha, blok, propiska. Tentokrát mou pozornost upoutala kniha. Vypadala staře, ale zachovala. Žádná pestrobarevně rozjásaná obálka, jen hnědá kůže s drobnými vlisovanými písmeny. Zlatá ořízka, a časem zažloutlé listy. Na tu vzdálenost jsem nedokázal víc zjistit. Dívka se ponořila do četby, občas přenesla nějaké postřehy do bloku. Staré knihy jsou nesmírně tajnosnubné. Nekřiči do světa, kdo jsou. Nechtějí sblížit prvního čtenáře, který jde kolem. Člověk musí vynaložit trochu úsilí, aby zjistil, co je dotyčná zač. Kdo jsi? Poezie? První vydání nějakého povinně čteného klasika? Obskurní spisek vytažený z literárního bahna? Nebo snad bible? Čím víc otázek, tím jasnější mi bylo, že z místa, kde sedím, se odpovědi nedočkám. Promiňte, pane Lloso, musíte ještě chvíli počkat. Než jsem však stačil použít záložku, prokletý hlas odnikud mou krásnou neznámou odvelel k jejímu ohnivému oři.

Třetí den jsem se zdržel v práci, a na nádraží spěchal celý říční, a napnutý, jestli se objeví. Bylo krásné jarní počasí, slunce vylákalo všechny cestující na peróny a zastávky, takže čekárna byla skoro prázdná. Ona tam už seděla, soustředěná na preparaci informací s tajemné knihy. Na jasně žluté šaty by měla mít zbrojní pas, blesklo mi hlavou. Chvíli jsem postával u dveří, jakoby čekárna byla plná, a já doufal v malý zázrak volného místa. Nejspíš mě ani nevzala na vědomí. To nebylo příliš povzbudivé. Sednul jsem si

o tři místa dál, a jal se pečlivě pozorovat protější zeď. V čekárně bylo ticho, rušené jen tlumeným hovorem z nástupiště, a jejím klidným, pravidelným dechem. Koutkem oka jsem se snažil zahlédnout litery, pokrývající zažloutlé stránky. Nepoznával jsem je. Nebyla to latinka, ani azbuka, dokonce ani asijské znaky. Hebrejština?

Taky ne.

Zhluboka jsem se nadechl, a sedl si vedle ní. Podívala se na mě, ale já se tomu ledovému ostří vyhnul, a věnoval se knize. Neubráníl jsem se úsměvu. Hebrejština, no jistě. Dívka můj úsměv neopřetovala. „Ehm...dovolíte?“ vysoukal jsem ze sebe, a bez většího odporu jí vzal knihu z rukou, abych ji otočil do správné pozice. Doposud ji totiž držela vzhůru nohama. Teď bylo na ní, aby se usmála. Zakroutila hlavou, přivlastnila si zpět, co bylo její, a vrátila knihu do původní polohy.

Zůstal jsem na ni nechápavě hledět. Chtěl jsem znovu vidět ten úsměv, a zároveň jsem toužil odhalit tajemství jejího počínání. Na chvíli mě napadlo, jestli to nejsem já, kdo čte knihy špatně. Co když mi něco zásadního uniká. Skutečný smysl psaného slova. „Můžu vám nějak pomoci?“ osmělil jsem se.

„Myslím, že ne,“ odpověděla hlubokým sametovým hlasem, patřícím mnohem starší ženě.

„A můžete pomoci vy mně?“

Něco napsala do bloku, a podala mi ho. Na čisté stránce bylo krásným rukopisem napsáno malé psací e.

„Je to e, nebo...“ vzala blok a obrátila ho vzhůru nohama „...j?“

Díval jsem se na to jediné písmeno na bílém papíru. Pak jsem se poprvé ponořil do ledových jezer v jejích očích, a pochopil, že svět bude zřejmě daleko složitější, než jsem si doteď myslel. Naklonil jsem se k ní, vzal propisku, a čekal, co mi bude diktovat.

R
ingo
sta
rr

Básně Dušan Šutarík

Dušan Šutarík se narodil roku 1989. Studuje na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě – odbor dramaturgie a scénáristika. Svou tvorbu prezentoval na internetových literárních serverech (pismak.cz, citanie.madness.sk), později publikoval v časopisech Dotyky, Divoké víno, Let, Kloaka a Rak. Žije v Šamoríne.

***

atómovka ktorú vyoperovali z púpavy
 sa plazí do ľudských žalúdkov
 na hlave prevarenej kotlety
 z príbehu strateného v lese
 môže počkať na rádio peniace zicherky tvojich očí
 ktoré sa ženú za sitkami autobusov
 sitká na čiarke v chorobopisoch
 môže to byť zvärač ktorý ti roztavil telo
 ploty v mníšskych habitoch
 väzenia lupeňov väzenia poštových schránok
 stratený príbeh rozprával letiaci kúdol prachu
 plný tučných rastlín
 kontaminačných ciferníkov s krídlami jastraba
 odpojené krídlo mizne v padacích dverách vo vrecku môjho saka
 posledné kopnutie do lopty
 posledný výstrel z gumipušky to búšenie bicích do hlavne hromov
 nikto už nestačí odveslovať
 z príbehu utekajú písmeňká a ty vidíš
 vidíš
 ako krvácajú

***

vešiaky náhrobných kameňov
 nakúkajú do okien
 noc si zubnou niťou vyškrabuje zvyšky večere
 padajú kosti
 kusy plechu
 a zašpineného peria
 a z rukávov sa ozýva vrčanie strašidiel
 vonku sa potuluje osamelý kníhviazač
 osamelá sekera skáčuca zo stomu na strom
 a autá tečú
 vsakujú do rukavíc bez prstov
 bez horných staníc
 poprášených zinkom
 kde schúlene spí
 zapriahnutý koč s korábom vo vnútri

***

na stole stojí otvárač na fľašky so zobákom dlhým ako cigareta
 v jej dyme sa strácajú posledné záblesky zimy
 neviem prečo sú duny vystrihnuté z placenty
 odnášajú spln na horiaci kompost
 kaderník v posledných piatich minútach
 zamedzil strojom v rúbaní skloviny
 éter
 urobí platňu kladivom
 ale vyžehlená kabelka
 na značke semaforu jazdy
 z bobovej dráhy letia triesky
 chiméry sudov
 karty môžu pliesť ako smiech strašidla v sedadle hokejky
 nazmazať kormidlá vesmírnej lopate
 tieň kvetináča prešiel na červenú
 november celý aprílový
 vľavo farbistý útočník vedľa mraziacich boxov

***

Vydojiť súmrak
 Vydojiť smrť
 So zadrôtovanými ústami
 Privodiť tabaku orgasmus
 Alebo rybou kresliť kriedové dúhy
 Z nosných dierok
 Ťahať herca v košeli prachu
 Vyhodiť posteľ do povetria
 Spolu s mravcami vyzobať jej popol

***

Kométa pohárov
 Kozub jazyka a tetovacia ihla
 Pod papierom
 sa pohla kapučňa
 Ale na očiach nemala kolieska uhorky
 Pes je postrek na jablká
 Pokrčené plamene
 Premočené na tvojej posteli
 Je to auto a namiesto okienka vyfahuje oblak

***

Prízraky v slamákoch
 Na fontáne z lepidla vlastných tepien
 Po ulici kráča bizón
 Z ktorého vychádzala strúhanka
 Prízraky v slamákoch lepiace sa na jeho tieň
 Skrývajúci sa po kanáloch vlastnej vraždy
 Prepaľuješ
 krídlo tenisovej rakete
 Projektilom rastú mušie krídla
 Pršia na bizóna
 So smiechom lievanca
 Antidepressíva typu SSRI
 v slamákoch odhrňajú tieň
 Prízraky v slamákoch rozkladajú nástroje po ulici
 Sú to nože a drôty
 Komáre a sojky
 Vejár so skorodovanými baterkami
 Ale v miestnosti stále nevyrástlo okno z kôpky hlíny
 Vyšlo slnko a bola to golfová jamka
 Niekoľko na ňu vystrelil
 A odpadlo mu obočie
 Položil lásku na panvicu
 Záblesk prízraku
 Záblesk soli ktorá beží okolo tvojho tela
 Keď schúlená
 Odpovedáš na otázky golfovej jamky
 Vrátnik otvára dvere na tvojej sietnici
 A z diaľky počuť vlak

***

Nevratná fľaša sa obklopuje hranolmi peračnickov
 Stopy sa zachraňujú a miznú v diere zimnej strechy
 V lekárni kde sa strácajú ľudia
 Vemeno múzea
 Karbid kvapkal na hrozno a ty si narážala do ľavy
 Stavebnica a kocky na ktorých sú vytlačené topánky
 Spýtaj sa prečo kvapky padajú zhora nadol
 Vlastne sa tvária ako vážky počasia
 S tým neuspějeme pri pracovnom pohovore
 Keď sa na nás bude z výšky pozeráť kapor a vajce
 Nikdy nedopíšeme lekno
 Nevyťahujeme z neho pľúcnu fibrózu

Ťavie hrby s barlami s paličkami s klobúkmi a tenisovými kraťasmi
 Fén vytŕča zuby a slnko mu na nich praží palacinky
 V kupé vlaku sa trasie huspenina
 Vidí že sa k nej blíži revízor
 Vidí že má na sebe čiapku
 Vidí že čiapka žije a práve stavia koľajnice pre budúcu železnicu

***

Slnčníky pod ktorými schne koža
 Póry sa jej otvárajú
 A sú to bradavky
 Kvapky stekajú po ryhách tenisiek
 Vrtuľník predĺžil mesto o tri budovy
 V tej tretej vykazali traky zo súdnej miestnosti
 Deti pod slnečníkmi ohlodávajú krysy
 ale nevedia kde majú svoje balóny
 Sú v pohári
 Spolu so zubnou protézou snehovej lavíny
 Spod móla ešte vykukuje tesák
 akéhosi strašidla
 Stretol sa s hranostajom ktorý preskočil lajnu a vysypal na dlážku
 vrstvu cementu
 Komentátori obsadili hangár z ktorého vylietavali dvojnohé odtiene
 žltej
 Kým strecha zápasila o svoje miesto na slnku
 Slnčník priskackal ku koristi a kúpil jej nanuk
 Jeho klobúk odletel
 Zdalo sa že pristál až na Jupiteri
 Jupiter v tvare vázy na slnečnice
 Si vydobil právo na samostatný nájazd
 Ktorým dal jasne najavo
 Že upečený perník sa na jazyku nikdy nerozpustí tak dobre ako ška-
 tuľa od topánok

***

A usmievavé zásuvky z kiwi
 zobákmi driblujú okolo mŕtvych jastrabov
 Každý z nich v sebe nesie jaskyňu
 Zubná sklovina – hrušky kričia

Zpěvníček

Let It Be
Written and performed by: The Beatles

Chords used: C G Am Am7 F Legend:
e--0--3--0---0---0---| / slide up
b--1--3--1---1---1---| \ slide down
g--0--0--2---0---2---| h hammer on
d--2--0--2---2---3---|
a--3--2--0---0---0---|
e--x--3--x---x---x---|

Verse 1:
C G Am Am7 F
When I find myself in times of trouble, Mother Mary comes to me
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Speaking words of wisdom, let it be
C G Am Am7 F
And in my hour of darkness, She is standing right in front of me
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Speaking words of wisdom, Let it be

Chorus:
Am G F C
Let it be, let it be, let it be, let it be
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Whisper words of wisdom, let it be

Verse 2:
C G Am Am7 F
And when the broken hearted people, Living in the world agree
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
There will be an answer, let it be
C G Am Am7 F
But though they may be parted, There is still a chance that they will see
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
There will be an answer, let it be

Chorus:
Am G F C
Let it be, let it be, let it be, let it be
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
There will be an answer, let it be
Am G F C
Let it be, let it be, let it be, let it be
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Whisper words of wisdom, let it be

Solo (see below, both versions!)

Am G F C
Let it be, let it be, let it be, let it be
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Whisper words of wisdom, let it be

Verse 3:
C G Am Am7 F
And when the night is cloudy, there is still a light that shines on me
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Shine on till tomorrow, let it be
C G Am Am7 F
I wake up to the sound of music, Mother Mary comes to me
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Speaking words of wisdom, let it be

Am G F C
Let it be, let it be, let it be, let it be
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Whisper words of wisdom, let it be
Am G F C
Let it be, let it be, let it be, let it be
C G F (Hit E note on D string)(Hit D String) C
Whisper words of wisdom, let it be

That's right, BOTH SOLOS! And they're right.
Listen to the songs for timing. Rock on...

Let It Be -- solo #1

e-----|
b-----|
g-----|
d-----5--7h5-----|
a-----3--3--3/7/5--3--5--5-----3h5--5/7-----7h5--3-----|
e-----3h5-----|

e-----|
b-----8-----|
g-----5--7/9-----9/7--5--7--5-----|
d-----5--5-----5--7-----7--5-----|
a--/7-----7-----7--5--3-----|
e-----|

e-----|
b-----8--10--8-----|
g-----/9--7--5--7-----9-----9--7--5-----|
d-----/7--5-----7--5--7-----|
a--/7--3-----|
e-----|

e-----8-----/12--10--8-----|
b-----10--8-----10--|
g-----5--/9-----9-----|
d--5--7-----|
a-----|
e-----|

e-----|
b--8-----10h8-----|
g-----9-----9h7--5h7--5--|
d-----|
a-----|
e-----|

Let It Be -- solo #2

e-----|
b-----|
g--5--5-----5-----5--7b--7br--5--|
d--5h7--5-----5--5-----5--5h7-----|
a-----7\5--3--3/7-----7-----|
e-----|

e-----8-----5-----|
b-----5-----|
g--7/9-----9\7--5h7--7b--7br--5-----7h5--7h5-----|
d-----7h5--7h5-----|
a-----7\5--3h5--3--|
e-----|

e-----8--10b--|
b-----8-----8--10--8h10-----|
g-----5--5-----5--7/9-----7/9-----7/9-----|
d--5h7-----7-----|
a-----|
e-----|

e--10br--8h10--8--8--15b-----|
b-----15br--13--15--15br--13h15--13--|
g-----|
d-----|
a-----|
e-----|

R
ingo
sta
rr

Šnečí domky

Lenka Juráčková

Lenka
Juráčková
se narodila
10. 11.
1974
v Novém
Jičíně,
vystudovala
Filozofickou
fakultu
UP
v Olomouci,
nyní na
mateřské
dovolené.
Roku
2008
vydala
v Hněvínu
sbírku
Sukně
s hnědavým
i suky.

Karel

Do strýcova pokoje jsem se nikdy
neosmělila vejít
myslela jsem, že tam má zamčenou
drahou sbírku známek a kompletní Mladý svět
se zvonkovou jabloní nakukovaly jsme
drze do okna pokoje

a strýc zatím
vyšíval rychlým stehem
denní štreku z hospody
v tašce svých pět dvanáctek
aby se doma hned dohádal s máti
a u psa pak z tichosti chodby
pečlivě vyklepával Tarase Bulbu

nenapadlo mě
že mu s mužem jednou
vystrojíme pohřeb
právě my jemu
ani to, že se mi oči rozmělní
v černém sametu Evy Olmerové
a že se ten jeho pokoj
potom tak hrozně scvrkne

Eliška, jaro 1953

Vyrazil k lesu, v kabátu křížaly
slunko mu omývá popraskané srdce
z modřínů vylézají šťávy

*u hájovny na chvíli hnědý lem sukně
halenka, plát konvalinky*

*v ledové kapse svírá rozždrolenou podšívku
očima skrz šedou zakalenou clonu
čistit jarní vody*

anebo se mi to všechno jenom zdálo?

Babička Lída

stromům svítí paže vápnem

šestinedělka se vydala z reichu
osadit se svým mužem vyprázdněný barák
chlapovi svítily oči nedodělky
ale zeměžluč proroste potrubím

v domě se vylidnilo
a babička stojí na zahradě
a sleduje šnečí domky
podepře rybíz, aby ho nezlomilo
a starými došky
pak vycpe plotu tlamy dř
čekám u bílého okna
šustím jí před očima fotkou dědy

mateřství zabalené do plenky

U Pepy

shodíš čepici
no to je dost, číšník Mira
kde ses caral celý týden?
lapil tě bývalý kolega z práce
chce líčit, jak s ním házela rakovina
odmlčí se, v očích dna sklenek
pahýly za oknem, knot piva lehne
na chodbě šustí igelit
hromadě polen nachystaný
hospodskému světlo stříhá po pleši

zase čteš knížku
zas
se malý uzdravil

R ingo sta r

Životice

udělala kolečko kolem baráku

směs vajglů, psích hovínek a slimáků
zdi pomlácené od větví, rozdrčená jabka
stín strýce fešácky s legitimací
make love v kapsičce
za plotem cárek hospody
kníratým chlapům netrpělivě odklepává
ruka na zábradlí
v domově babička s rozjetým alzheimerem
hrst úporných sněženek
prahnoucí půda

zatočila se jí hlava
stála u pece rozkročená
do města už mě nedostanete

Valmez nádraží

Do čekárny se dobývají tašky s těly
po zdi dech plísňě, stropu
mokvají žluté vředy
dva vousáči tu chrní už dlouho
hlavy proti sobě, odér piva
chlápek vybalil játrovku
místnosti plní střeva
v kamnech čerti
krákavý hlas dívky
možná jindy něžný
teď někoho
nadzvedává ze židle

Rekonstrukce na sídlišti

ve stínu třicet, jeřáb snáší
do hrobky chodníku
mokrou spraš

muž v tílku
si velkými pařáty maže slzy
do starých indiánských ornamentů

Grossdubrau, 1943

Barák se brzy ráno zbrchal
ženské si přejíždějí límce železky
a naboso, kolem spících zvonků
culí se do hladiny škopku
babička devatenáctiletá, totaleinsatz
kvete v režných šatech
a neobratně píše na rub podobenky
(s památkou na německou fabriku
co jí sežrala kus palce)
tomu, který ji v noci malinově učí
hladit v latince

*v upomínku
milovanému Karluši
vinuje Liduška*

Po dešti

Oknem do zahrady hledí trámy
 děda klečí na půdě, cloní si oči před místem
 kde tuší polámané tašky
 chytá dešťové ještěrky
 počítá za ciment, plní větriesku
 pak klekne celý usmolený
 k pivoňkám a mhouří:
 zase tryskáče
 do jizev zrasovaly oblohu
 doma žena vyvaňuje maso
 na boršč

Říjen

Na zahradě
 kopu do pecek
 hruškám vylezla
 nahnílá holá břicha
 soused pálí suchou vojtěšku
 a děda s taškou
 vyrazil na kontryhel

otevřenou brankou
 podzim z chalupy
 vyhráté zbytky
 do polí vyklepává

Děda na zahradě

přidusil špalek do svěráku
 a každou lichou hodinu
 s motykou, rezavějícím tepem
 Spartakus v závěji pecek
 klečí nad krtincem

Zastávka

Sídlištěm štráduje školka
 dopolední směna předvádí opálené vršky
 bezzubému chodníku
 sbíječka tříská do dlaždic

 Pohladit břicho buddhistickým om mani?
 Udělat někam krok, nebo jen doufat
 že do sebe správně zapadnou
 kočičí hřbety...?

Ke školce

Ulicí mrská popelavá kočka
 a listy padají a voní
 tmavé oči bagristy, slovenština
 štípe jako tenisový míček
 Můj dech jistější o dvě malé plíce
 závodí s časem oběda
 Konečná; řada slunečnic
 zrzavých, jak o ně slunce zvoní
 Náš syn ve dveřích třídy Rybiček

Bez sněhu

Hvězdy veliké jako čemeřice
 ale v trávě se všechno ztratilo

 zítra půjde děda do lesa
 pro zapomenutý stromek

 laskavý loupežník

Poslední

pan doktor vaněček
 prohlíží dětem kyčle
 jak pekař když něžně rovná rohlíky
 o patro výš dívka a student
 pečou kuře, on krájí petržel
 ona mu svítí kari a kurkumou

 ze třetího podlaží našeho domu
 před chvílí odvezli ženu
zvedla se od seriálu
a dohořela
 řekl chlapům v hospodě
 a ruce měl plné pomlk

v témže patře
 můj muž ukládá děti
 a stojí u okna pod první hvězdou
 v očích babiččin sklep

udělejme ještě závin z posledních jablek

Gdynia

Vyvlekl jsi mě do modré noci
 v krosně uherák a lahev slivovice
 taxikář vyhlížel rito
 s námi moc nemluvil
 městem bublala polština
 rybí polévka z krčmy
 kynuli jsme lahvi jak žezlem
 za zády stávkující kamionáči
 a v trávě jak svatý beránek bezdomovec
 čekal

až k noční zimnici
 jsme si vzájemně domovy

T
ohle n
ejs
ou B
eatle
s!

Michal Šanda
na téma busking

Celetná ulice, to je sajrajt v kulisách staroslavné krásy, to je hemžení davů turistů a italské a německé a holandské a ruské výkřiky, cvakání fotoaparátů, to jsou přízemí domů stojících na gotických základech zaneřáděná kvelby s odpudivým sortimentem od matřjošek po gumovou masku Brežněva, to je bosenská mafie, tupé ksichty prodejců, opodál do orientální loutky Buddhy v životní velikosti navlečený Srb zve hulákáním do Thai massage, kapsáři, žebráci, Celetná ulice, to je Madona na černo. Celetná ulice je ulice, kterou rodilý Pražan nechodí, nemusí-li. Potom je v ní ovšem řada lidí, kteří v ní bydlí nebo pracují, případně studují na Univerzitě Karlově.

[illegible]

T

nejdou s kvalitou produkce o nic lépe. Rozum mi nad tím zůstává stát – to se pražští radní opravdu a upřímně domnívali, že bude busking provozovat Magdalena Kožená nebo Jaroslav Svěcený?

Už to, že se buskeři svým uměním neužívají na profesionální úrovni, o čemsi podstatném svědčí. Svědčí to o tom, že jejich umělecké schopnosti nedosahují ani na druhé housle; jsou podprůměrní. Rada HMP se tedy rozhodla plánovitě podporovat podprůměrnost. Což mimochodem není vůbec dobré znamení. Na druhou stranu na současnou situaci mají svůj podíl i sami obyvatelé Celetné ulice. Když dneska spustila kapela ve složení saxofon, dvě kytary a do toho čtvrtý maník bušil do plechové desky, to byl hukot! Všichni byli rázem u oken. Zavírali je a pobouřeně si klepali na čela. Zkusil jsem za některými z nich zajít a dohodnout se, co bychom s tím mohli udělat. Odpověděli mi, že nic. Že když je usnesení, nezmůže nic ani městská policie a že nezbývá než trpět. Propánakrále, co se to s vámi lidmi stalo! Za mého dětství byl u nás ve vsi muž přezdívaný Skalník. Byl nahnbený do pravého úhlu. To bylo tak: Skalník chodil Marekovi za ženou a Marek se toho domáknul a Skalníka pře-

táhnul plaňkou přes hřbet. Zlomil mu přitom tři obratle, že už se Skalník do smrti nenarovnal. Tehdy by nikoho vůbec nenapadlo dovolávat se jakéhosi usnesení vrchnosti a dávat to k soudu. Skalník ani necekнул, protože věděl, že dostal po právu, že za manželkou souseda slušný chlap nebrousí. Analogicky pokud by se na návsí nedej bože objevil nějaký busker obtěžující vesnici, sebrali by se chlapi do kupy – a on už by odtáhnul sám. Jednoduché řešení, které je nasnadě. My z Celetné ale místo toho zavíráme okna a trpíme, protože jsme rezignovali na selský rozum a důvěru v občanskou společnost. Já jsem ale nerezignoval tak docela, důkazem toho je tento dopis. Žijeme sice v neobčanské, zato v době, kdy je každý dohledatelný na internetu.

Vážení radní, až uslyšíte v neděli pod okny svých domů monotónní, falešné a ustavičné pískání na flétničku, vězte, že to není žádný nezvaný parchant. Jsem to já. Busker.

Převzato z Literárních novin č. 22, 31. 5. 2012

Fotografický doprovod pořídil autor exkluzivně pro Dobrou adresu.

V příštím čísle (vychází začátkem srpna 2012)

rozhodně nenajdete:

Lucy na obloze s diamanty

ani Ritu

ani Sgt. Peppera

přesto se vám vyplatí
vsadit ve sportce číslo 4.

Dobrá adresa 4ever!

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!